

**Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босна и Херцеговина**

Predmet broj: S1 1 K 041969 22 Kri

Datum: objavljivanja 30.05.2023. godine
pismenog otpravka 07.07.2023. godine

Pred sudskim vijećem u sastavu: sudija Mediha Pašić, predsjednik vijeća
Sudija Zoran Božić, član
Sudija Lejla Konjić Dragović, član

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

protiv

SENADA GADŽE, ZAIMA LALIČIĆA I SULJE HEBIBA

PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine: Marijana Čobović

Braniteljica optuženog Senada Gadže: advokat Lejla Čović

Braniteljica optuženog Zaima Laličića: advokat Sabina Mehić

Branilac optuženog Sulje Hebiba: advokat Senad Dupovac

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel I za ratne zločine, u vijeću sastavljenom od sudije Medihe Pašić, kao predsjednika vijeća, te sudija Zorana Božića i Lejle Konjić Dragović, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika Amele Spahić, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Senada Gadže, Zaima Laličića i Sulje Hebiba, zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ), povodom optužnice Tužilaštva Bosne i Hercegovine, broj T20 0 KTRZ 000 3259 06 od 31.12.2021. godine, koja je potvrđena dana 12.01.2022. godine, a izmijenjena dana 06.04.2023. godine, nakon održanog usmenog i javnog glavnog pretresa na kojem je u jednom dijelu bila isključena javnost, u odsustvu uredno obaviještene postupajuće tužiteljice Tužilaštva BiH, a u prisustvu optuženih Senada Gadže, Zaima Laličića i Sulje Hebiba, te branilaca optuženih, advokata Lejle Čović, Sabine Mehić i Senada Dupovca, donio je i dana 30.05.2023. godine, javno objavio sljedeću:

PRESUDU

Optuženi:

1. **SENAD GADŽO**, sin Huse i Naze, djevojački Demirović, rođen 05.03.1964. godine u mjestu Lončari, opština Gacko, nastanjen u ..., JMB: ..., državljanin BiH, po zanimanju metaloglođač, zaposlen u Općini Ilidža, oženjen, otac dvoje djece, vojsku služio u Karlovcu 1985. godine, dobitnik odlikovanja "Zlatna plaketa Opštine Ilidža", po vlastitoj izjavi lošeg imovnog stanja, neosuđivan, ne vodi se drugi krivični postupak,
2. **ZAIM LALIČIĆ**, sin Hake i Emine, djevojački Begtešević, rođen 20.09.1959. godine u mjestu Savino Selo, Vrbas, Republika Srbija, nastanjen u ..., JMB: ..., državljanin BiH, po zanimanju konobar, penzioner, oženjen, otac troje djece,

vojsku služio u Podgorici 1982. godine, po vlastitoj izjavi lošeg imovnog stanja, osuđivan, ne vodi se drugi krivični postupak i

- 3. SULJO HEBIB**, sin Zećira i Esme, djevojački Čorbo, rođen 04.01.1968. godine u mjestu Cernica, Gacko, nastanjen u ..., JMB:, državljanin BiH, po zanimanju vozač, oženjen, otac dvoje djece, vojsku služio u Nišu 1978/1988. godine, neodlikovan, po vlastitoj izjavi lošeg imovnog stanja, neosuđivan, ne vodi se drugi krivični postupak,

na osnovu odredbe člana 284. tačka c) ZKP BiH

OSLOBAĐAJU SE OD OPTUŽBE

da su:

za vrijeme rata u Bosni i Hercegovini, u vrijeme oružanog sukoba između Armije Republike Bosne i Hercegovine (Armije RBiH) i Vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine, u zatvorima koji su služili kao vojnički pritvor Vojne pošte 5063 Prvog korpusa Armije RBiH, koji su bili smješteni u prostorijama Osnovne škole „Aleksa Šantić“, u prostorijama zatvora u garažama u ulici Igmanjskih partizanskih bataljona broj 11 i u podrumskim prostorijama nedovršene stambene zgrade, smještene između solitera u ulici Alekse Bojovića Brke bb, na teritoriji naselja Hrasnica, opština Ilidža, gdje su bili zatočeni civili srpske nacionalnosti, držani u nehumanim uslovima, podvrgnuti ubistvima, namjernom nanošenju velikih patnji i povreda tjelesnog integriteta i zdravlja, optuženi Senad Gadžo, kao pripadnik Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, optuženi Zaim Laličić, kao pripadnik Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i optuženi Suljo Hebib, kao pripadnik Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, postupali suprotno pravilima međunarodnog humanitarnog prava, kršeći odredbe

člana 3. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih lica od 12.08.1949. godine, tako što su:

I Gadžo Senad, sam:

1. Neutvrđenog datuma u drugoj polovini jula ili početkom augusta mjeseca 1992. godine u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH u večernjim satima, u prostorijama zatvora Osnovne škole „Aleksa Šantić“ u Hrasnici, u kojima su se nalazila civilna lica srpske nacionalnosti nezakonito lišena slobode, kundakom puške udario Stranput Aleksu nekoliko puta u glavu, pri tome psujući mu četničku majku, a zatim ga, zajedno sa nepoznatim stražarem, nastavio tući tako što ga je šutirao nogama u glavu dok ga je ovaj drugi stražar udarao kundakom puške u glavu, što je sve trajalo neutvrđeni vremenski period, nakon čega su drugi zatvorenici prenijeli Aleksu Stranputa do mjesta na kome je inače ležao, gdje je tokom noći jaukao od bolova teško dišući, boreći se za vazduh sve do jutra kada je i izdahnuo, što je za posljedicu imalo smrt Stranput Alekse.
2. Neutvrđenog datuma u drugoj polovini jula ili početkom augusta mjeseca 1992. godine u večernjim satima, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, u prostorijama zatvora Osnovne škole „Aleksa Šantić“ u Hrasnici, u kojima su se nalazila civilna lica srpske nacionalnosti, nezakonito lišena slobode, ušao u prostoriju u kojoj su se nalazili zatvorenici, prozvao i izveo Drašković Radomira, da bi ga nakon određenog vremena prebijenog ubacio u tu prostoriju, dok je Drašković Radomir vikao „*Djeco moja, nisam ništa kriv!*“, da bi mu Gadžo Senad opsovao četničku majku uz riječi „*Sada ću tebe ovdje ubiti, a onda idem tvojoj kući da ti zakoljem ženu i djecu. Gdje ti je sad Vuk Drašković?!*“, da bi ga nakon toga jednom rukom stegao za grkljan i davio ga, a drugom rukom ga udarao u predjelu vrata ispod tjemena, sve dok Drašković Radomir nije izdahnuo, što je za posljedicu imalo smrt Drašković Radomira.

3. Neutvrđenog datuma u drugoj polovini jula ili početkom augusta mjeseca 1992. godine u večernjim satima, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, u prostorijama zatvora u garažama u ulici Igmanskih partizanskih bataljona broj 11 u Hrasnici, u kojima su se nalazila civilna lica srpske nacionalnosti nezakonito lišena slobode, ušao u prostoriju u kojoj su se nalazili zatvorenici i izveo Milutinović Radomira i Nikolić Dostimira zvanog „Šeki“ i odveo ih u susjedne prostorije u neposrednoj blizini iz kojih su se čuli strašna vriska i jauci, da bi nakon sat do dva vremena, Milutinović Radomira ubacio mrtvog u prostoriju iz koje je izveden, a odmah nakon toga ubacio Nikolić Dostimira krvavog i polomljenog, kome je curila krv iz usta i koji je, tražeći vode uz riječi „gotovo je“, izdahnuo za par minuta, što je sve za posljedicu imalo smrt Milutinović Radomira i Nikolić Dostimira.

4. Neutvrđenog datuma krajem jula ili početkom augusta 1992. godine u večernjim satima, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, u prostorijama zatvora u garažama u ulici Igmanskih partizanskih bataljona broj 11 u Hrasnici, u kojima su se nalazila civilna lica srpske nacionalnosti nezakonito lišena slobode, sa drugim neidentifikovanim stražarima, učestvovao u ubistvu Mandić Sekule, na način da je ušao u ćeliju, prozvao i izveo Mandić Sekulu, nakon čega ga je neutvrđeni vremenski period tukao, zajedno sa drugim stražarima, da bi Mandić Sekula, nakon određenog vremena mrtav, bez znakova života, ubačen u ćeliju iz koje ga je izveo Gadžo Senad, što je sve za posljedicu imalo smrt Mandić Sekule.

5. Neutvrđenog datuma u toku mjeseca jula ili prve polovine augusta 1992. godine, zajedno sa drugima, u večernjim satima, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, u prostorijama zatvora Osnovne škole „Aleksa Šantić“ u Hrasnici, u kojima su se nalazila civilna lica srpske nacionalnosti nezakonito

lišena slobode, iz prostorija izveo Đumić Nikolu u hodnik, te ga zajedno sa licima sa kojima ga je izveo, počeo tući na način da su mu naredili da sjedne na školsku klupu i natjerali ga da popije čašu vina, a kada je on to odbio, zajedno sa drugim udarao ga nogama, kablovima, palicama, kundakom puške, slomivši mu nosnu kost, od kojih udaraca je Đumić Nikola izgubio svijest, što je za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol oštećenog Đumić Nikole.

6. Neutvrđenog datuma u drugoj polovini 1992. godine, zajedno sa drugim nepoznatim licima, u nedovršenim prostorijama zgrade u blizini nebodera u Hrasnici, u ulici Alekse Bojovića Brke bb, koje su služile kao zatočenički objekat za smještaj nezakonito lišenih slobode civila srpske nacionalnosti, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, tukao Goranović Mirka na način da su ga prislonili uza zid, natjerali da raširi ruke i noge, a zatim ga gumenim palicama udarali po ramenima, leđima i bubrezima, dok ga je Gadžo vrhom stopala udarao u genitalije dok nije pao u nesvijest i pao na tlo, da bi ga Gadžo Senad podigao udarajući ga više puta koljenom u stomak i rebra, da bi ga zatim ponovo vratili u položaj uza zid i nastavili tući palicama, a Gadžo Senad šutati u genitalije, što su sve ponovili nekoliko puta, sve dok nije izgubio svijest, što je sve za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Goranović Mirka.
7. Neutvrđenog datuma u prvoj polovini 1992. godine u prostorijama Osnovne škole „Aleksa Šantić“ u Hrasnici, koje su služile kao zatočenički objekat za zatvaranje nezakonito lišenih slobode civile srpske nacionalnosti, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, u više navrata, zajedno sa drugim nepoznatim stražarima iz ćelija izvodio Papučić Miloša, da bi ga nakon toga tukao, a nakon kojih tuča je vraćan u ćeliju, krvav, isprebijan i slomljen, da bi iz zatvora pustio Papučić Miloša u trenutku kada je njegov sin Dušan klečao ispred njega, ljubeći mu ruke i moleći ga da pusti njegovog oca, nakon čega je Papučić Miloš iznesen iz zatvora na nosilima, te istog dana, po izlasku iz

zatvora, preminuo, što je za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Papučić Miloša.

8. Neutvrđenog datuma u toku mjeseca juna ili jula 1992. godine u prostorijama Osnovne škole „Aleksa Šantić“ u Hrasnici, koje su služile kao zatočenički objekat za smještaj nezakonito lišenih slobode civile srpske nacionalnosti, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, zajedno sa Gadžo Mehom i Gadžo Ramizom, tukli Vuković Mirka na način da su ga natjerali da se skine go, a zatim mu prišao Gadžo Meho i počeo ga tući nogama od stolice, da bi zatim uzeo uže i počeo ga daviti u namjeri da ga objesi, na šta mu je prišao Gadžo Senad i rekao da je rano za to i da treba da ga tuku, da bi ga potom Gadžo Senad i Gadžo Ramiz počeli tući naizmjenično, od čega mu je potekla krv iz rane na glavi, a Gadžo Ramiz je prišao i stavio čašu i nasuo krv Vuković Mirka koju su on i Gadžo Senad popili, pjevajući „*E moj Gadžo od mene si prvi četničke ću napiti se krvi!*“, gdje su Vuković Mirka tukli sve do pred zoru, a ujutro ga natjerali da zajedno sa Bokun Ratkom i Đumić Nikolom očiste krv po prostoriji u kojoj su tučeni, što je sve za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Vuković Mirka.
9. Neutvrđenog datuma u u toku mjeseca juna ili jula 1992. godine u prostorijama Osnovne škole „Aleksa Šantić“ u Hrasnici, koje su služile kao zatočenički objekat za smještaj nezakonito lišenih slobode civile srpske nacionalnosti, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, iz ćelije izveo Vuković Mirka, vezao ga žicom za radiator, tukao ga, a zatim mu nožem odsjekao dio polnog organa, stavio na nož smijući se, od čega je Vuković Mirko izgubio svijest, a kada je došao sebi, Gadžo Senad i još neki mladić su mu govorili da je tako njihov babo rezao duvan, što je sve za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Vuković Mirka.
10. Neutvrđenog datuma u toku mjeseca juna ili jula 1992. godine u prostorijama Osnovne škole „Aleksa Šantić“ u Hrasnici, koje su služile kao zatočenički

objekat za smještaj nezakonito lišenih slobode civila srpske nacionalnosti, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, iz ćelije izveo Milović Obrada, gdje ga je tukao udarajući ga šakama, nogama, kundacima puške, po svim dijelovima tijela, slomivši mu nogu, što je sve za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Milović Obrada.

11. Neutvrđenog datuma početkom augusta mjeseca 1992. godine, u večernjim satima, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, u prostorijama zatvora u garažama u ulici Igmanskih partizanskih bataljona broj 11 u Hrasnici, u kojima su se nalazila civilna lica srpske nacionalnosti nezakonito lišena slobode, ušao u prostorije u kojima su se nalazili zatvorenici i zajedno sa drugim stražarima učestvovao u višečasovnoj tuči Stjepanović Gojka, koja je za posljedicu imala smrt Stjepanović Gojka.

II Gadžo Senad i Laličić Zaim zajedno:

1. Neutvrđenog datuma u toku druge polovine mjeseca jula ili početkom mjeseca augusta 1992. godine u prostorijama zatvora koji se nalazio u Osnovnoj školi „Aleksa Šantić“ u Hrasnici, koje su služile kao zatočenički objekat za smještaj nezakonito lišenih slobode civila srpske nacionalnosti u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, u večernjim satima Senad Gadžo i Laličić Zaim, iz prostorija u kojima je bio zatvoren tri puta tokom čitave večeri izvodili Stojanović Borka i tukli ga duži vremenski period, da bi ga pretučenog ubacili u ćeliju odakle je ujutro mrtav iznesen iz ćelije, a posljednje riječi koje je izgovorio bile su upućene Vuković Mirku: „*Vidiš kakav sam, leđa su mi plava, podlila od krvi, krv se ugrušala, zemljače ako ostaneš živ, pozdravi mi djecu i ženu i rodbinu, ja neću preživiti*“, što je za posljedicu imalo smrt Stojanović Borka.

2. Neutvrđenog datuma u toku druge polovine mjeseca jula ili mjeseca augusta 1992. godine, u prostorijama zatvora koji se nalazio u garažama između nebodera u Hrasnici, u ulici Alekse Bojovića Brke bb, Lamela A, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, u večernjim satima Senad Gadžo i Laličić Zaim tukli Unković Radovana, Tešić Milivoja i Đumić Nikolu, na način što su ih prislonili uza zid i udarali palicama u stomak, a onda šakama i nogama dok je Gadžo Senad sve vrijeme u ruci držao nož i trljao Đumić Nikoli po vratu, nakon čega mu je nožem odsjekao dio kože i kose, od čega je Đumić Nikola izgubio svijest, a što je sve imalo za posljedicu fizičku i psihičku bol Đumić Nikole, Unković Radovana i Tešić Milivoja.

3. Dana 17.09.1992. godine u prostorijama zatvora koji se nalazio u garažama između nebodera u Hrasnici u ulici Alekse Bojovića Brke bb, Lamela A, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, u večernjim satima Senad Gadžo i Laličić Zaim, zajedno sa drugim nepoznatim stražarima, tukli Kosorić Rajka, na način što su mu vezali ruke iznad glave i na noge mu stavili valjak za valjanje trave, da bi ga sa nekoliko udaraca u glavu udario Gadžo Senad, a zatim i Zaim Laličić nogom u predjelu noge i stomaka, od kojih udaraca je izgubio svijest i narednih deset dana nije mogao hodati samostalno, što je sve za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Kosorić Rajka.

4. Neutvrđenog datuma u ljeto 1992. godine u prostorijama zatvora koji se nalazio u Osnovnoj školi „Aleksa Šantić“ u Hrasnici, u kome su bili smješteni nezakonito lišeni slobode civili srpske nacionalnosti, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, u večernjim satima Senad Gadžo i Laličić Zaim tukli Pejić Savu, na način da je u prostoriju u kojoj je bio zatvoren ušao Gadžo Senad i izveo ga, da bi potom pritrčao Zaim Laličić i u zaletu ga udario nogom u predjelu bubrega, od kog udarca je pao na beton ispred ćelije, da bi ga Gadžo Senad udario nekoliko

puta šakama po glavi, nakon čega su ga vratili u ćeliju, što je sve za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Pejić Save.

5. Neutvrđenog datuma u toku 1992. godine iz prostorija zatvora koji se nalazio u garažama između nebodera u Hrasnici, u ulici Alekse Bojovića Brke bb, Lamela A, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, Senad Gadžo i Laličić Zaim izveli Vuković Mirka i odveli ga u atomsko sklonište, gdje ga Gadžo Senad drži prislonjenog uza zid, dok ga Laličić Zaim bode vrhovima prstiju u bubrege i više: „*Jebem li ti četničku majku, bubreg po bubreg ću ti živ pojest*“, što je sve za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Vuković Mirka.

III Hebib Suljo, sam:

1. Dana 23.12. ili 24.12.1992. godine u noćnim satima u podrumskim prostorijama nedovršene stambene zgrade, smještene između solitera u ulici Alekse Bojovića Brke bb, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, zajedno sa preminulim Đuliman Džemom i licem pod nadimkom „Pašo“ i drugim neidentifikovanim stražarima, tukao Dubljević Radovana, udarajući ga šakama i nogama po čitavom tijelu u trajanju od sat vremena, da bi ga bacili u zatvor u podrumskim prostorijama nedovršene zgrade, a zatim ga nakon sat vremena ponovo izveli iz zgrade i odveli na ispitivanje, što je sve za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Dubljević Radovana.
2. Dana 26.12. ili 27.12.1992. godine u prostorijama zatvora koji se nalazio u podrumskim prostorijama nedovršene stambene zgrade smještene između solitera u ulici Alekse Bojovića Brke bb, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, zajedno sa preminulim Đuliman Džemom i stražarima pod nadimcima „Pašo“ i „Radončić“, tukao Dubljević Radovana na način da ga je Suljo Hebib

udario donom cipele iz zaleta u prsa, od čega je izgubio dah i pao na pod, da bi ga Čorbo Sead udario čizmom u leđa i rebra dok je ležao, gdje su ga svi nastavili zajedno tući, udarajući ga palicama, stolicama, šakama i nogama, od čega je bio isječen po glavi sa ranama po usnama, licu i lijevoj obrvi, od kojih mu je udaraca istekla veća količina krvi, sve u trajanju od oko sat ili sat i po, uz riječi: „Ovako se četnici uništavaju!“, izbivši mu pritom dva zuba, što je sve za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Dubljević Radovana.

3. Neutvrđenog datuma početkom januara 1994. godine u podrumskim prostorijama nedovršene stambene zgrade smještene između solitera u ulici Alekse Bojovića Brke bb, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, zajedno sa drugim neidentifikovanim stražarima, tukli Dubljević Radovana nogama po prsima, a kada je pao gazili su po njemu, što je sve za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Dubljević Radovana.
4. Neutvrđenog datuma početkom januara 1994. godine i u podrumskim prostorijama nedovršene stambene zgrade smještene između solitera u ulici Alekse Bojovića Brke bb, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, zajedno sa drugim neidentifikovanim stražarima tukao Hrnjez Marka i Obrada Milovića, što je sve za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Hrnjez Marka i Obrada Milovića.
5. Neutvrđenog datuma 1993. godine u zatvoru i u podrumskim prostorijama nedovršene stambene zgrade smještene između solitera u ulici Alekse Bojovića Brke bb, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, zajedno sa drugim neidentifikovanim stražarima tukao Tešić Vladu, tako što su ga udarali po cijelom tijelu i tjerali pritom da pjeva, što je sve za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Tešić Vlade,

čime bi optuženi Senad Gadžo, radnjama opisanim u tačkama 2., 3. i 10. počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, a radnjama iz tačkaka I 1., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 11. i 12. počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, u vezi sa članom 22. istog Zakona, optuženi Senad Gadžo i Zaim Laličić, radnjama opisanim u tačkama II 1., 2., 3., 4. i 5. krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, u vezi sa članom 22. istog Zakona, te optuženi Suljo Hebib, radnjama opisanim u tačkama III 1., 2., 3., 4. i 5. krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, u vezi sa članom 22. istog Zakona.

**

Optuženi se, u skladu sa odredbom člana 189. stav 1. ZKP BiH, oslobađaju dužnosti naknade troškova krivičnog postupka, te isti padaju na teret budžetskih sredstava.

Na osnovu odredbe člana 198. stav 3. ZKP BiH, srodnici oštećenih i oštećeni se sa imovinskopравnim zahtjevima upućuju na parnicu.

O b r a z l o ž e n j e

I KRIVIČNI POSTUPAK

A. Optužnica i glavni pretres

1. Optužnicom Tužilaštva BiH broj T20 0 KTRZ 000 3259 06 od 31.12.2021. godine, koja je potvrđena dana 12.01.2022. godine, a izmijenjena dana 06.04.2023. godine, optuženima Senadu Gadži, Zaimu Laličiću i Sulji Hebibu stavljeno je na teret da su počinili krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, u vezi sa članom 22. istog Zakona.

2. Optuženi su se na ročištu za izjašnjenje o krivnji, održanom dana 07.02.2022. godine, izjasnili da nisu krivi ni po jednoj tački optužnice za počinjenje krivičnog djela koja im se stavljaju na teret potvrđenom optužnicom.

3. Glavni pretres u predmetu počeo je dana 03.03.2022. godine čitanjem potvrđene optužnice Tužilaštva BiH, te iznošenjem uvodnih riječi Tužilaštva i odbrane.

4. Postupajući tužilac Tužilaštva BiH u svojoj uvodnoj riječi naveo je da će Tužilaštvo, postojanje opštih elemenata, prvenstveno dokazivati materijalnim dokazima, ali i dokazima subjektivne prirode. U pogledu pripadnosti optuženih jednoj od oružanih formacija, tužilac je istakao da će uložiti određeni broj materijalnih dokaza, zatim da će dokazati da radnje optuženih nisu bile uslovljene nikakvom nuždom u pogledu svijesti, te da će se ista dokazivati prvenstveno iskazima oštećenih, ali i da su optuženi znali da se radi o civilnim licima, odnosno o građanima zatvorenim u neuslovne prostorije.

B. PROCESNE ODLUKE

Ponovni početak pretresa u skladu s odredbom člana 251. stav 2. ZKP BiH

5. Na statusnoj konferenciji održanoj dana 03.03.2022. godine, predsjednik sudećeg vijeća postavila je pitanje strankama i braniocima u vezi toga da li će biti primjedbi zbog eventualnog proteka roka od 30 dana između ročišta za glavni pretres, na šta su stranke odgovorile da se neće protiviti.

6. U toku glavnog pretresa u ovom krivičnom postupku, na nastavku glavnog pretresa, održanog na dane 07.07.2022., 25.08.2022. i 10.03.2023. godine, od strane predsjednika Vijeća konstatovano je da je između nastavka glavnog pretresa od 26.05.2022. i 07.07.2022. godine, 07.07.2022. i 25.08.2022. godine, te između 16.11.2022. i 10.03.2023. godine protekao rok od 30 dana. Slijedom navedenog, u smislu odredbe člana 251. stav 2. ZKP BiH, Vijeće je donijelo odluku da glavni pretres počinje iznova, međutim, stranke i branioci saglasile su se da se ponovo ne čita ranije pročitana optužnica broj T20 0 KTRZ 00032590 06 od

31.12.2021. godine, potvrđena dana 12.01.2022. godine, kao i da se do tada provedeni dokazi ne provode ponovo, odnosno da se svjedoci ponovo ne pozivaju i saslušavaju, nego da se koriste iskazi dati na ranijem glavnom pretresu.

7. U vezi s tim, a imajući u vidu odredbu člana 251. stav 2. ZKP BiH, kao i prethodnu saglasnost stranaka i branilaca u tom pravcu, Vijeće nije ponovo izvodilo dokaze, već su svi ranije izvedeni dokazi prihvaćeni u ovom postupku.

Mjere zaštite za svjedoka

8. Na glavnom pretresu održanom dana 08.09.2022. godine, Vijeće je svjedoku na prijedlog odbrane prvooptuženog, dodijelilo mjeru zaštite – pseudonim „A“, imajući u vidu da je svjedok naveo određene razloge lične prirode, koje je Vijeće ocijenilo opravdanim za dodjelu navedene mjere zaštite, te da se Tužilaštvo BiH nije protivilo ovakvom prijedlogu odbrane.

9. Također, odbrana prvooptuženog na glavnom pretresu održanom 07.10.2022. godine, iznijela je prijedlog da se svjedoku odbrane, pozvanom za navedeni dan, odredi mjera zaštite, nakon čega je svjedok uveden u sudnicu i nakon što je u sjednici zatvorenoj za javnost Vijeću predočio razloge za navedeno, te nakon što se Tužilaštvo BiH takvom prijedlogu nije protivilo, Vijeće je svjedoku dodijelilo mjeru zaštite – svjedočenje pod pseudonimom „B“.

Isključenje javnosti

10. Na glavnom pretresu održanom 08.09.2022. godine, odbrana prvooptuženog je predložila da se svjedoku dodijele mjere zaštite, nakon čega je Vijeće nakratko sjednicu zatvorilo za javnost, imajući u vidu da je svjedok uveden u sudnicu radi iznošenja razloga zbog kojih su mjere zaštite zatražene, nakon čega je sjednica ponovo otvorena za javnost.

11. Također, na prijedlog odbrane prvooptuženog, Vijeće je sjednicu dana 07.10.2022. godine nakratko zatvorilo, kako bi svjedok mogao iznijeti razloge zbog kojih je zatražio svjedočenje pod mjerama zaštite.

Izuzeci od neposrednog izvođenja dokaza

12. Odredbom člana 273. stav 2. ZKP BiH propisano je da se po odluci sudije, odnosno vijeća, mogu pročitati i koristiti kao dokaz na glavnom pretresu zapisnici o iskazima datim u istrazi, samo u slučaju ako su ispitane osobe umrle, duševno oboljele ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred Sud nemoguć, ili je znatno otežan iz važnih uzroka.

13. Tako je Vijeće, imaju u vidu činjenicu smrti svjedoka Mirka Vukovića, za koju je u spis uložen izvod iz matične knjige umrlih¹, odlučilo da se pročitaju iskazi ovog svjedoka i to na glavnom pretresu održanom na dane 17.03.2022. i 24.03.2022. godine, nakon čega su isti uloženi u spis.²

14. Na glavnom pretresu održanom 07.04.2022. godine, pročitani su iskazi svjedoka Nikole Đumića, također iz razloga smrti svjedoka, a koji su nakon toga uloženi u spis predmeta.³

¹ Izvod iz MKU za lice Mirko Vuković, Beograd, Republika Srbija, broj 203-00-1/2021-26/347860 od 25.11.2021. godine, u prilogu akt Ministarstva pravde Republike Srbije (dokaz T-2)

² Zapisnik o prikupljanju izjave od lica Mirko Vuković, CJB Istočno Sarajevo, broj 13-02/2-169/07 od 06.12.2007. godine; Zapisnik o salušanju svjedoka Mirka Vukovića, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0003259 06 od 24. i 25.02. 2016. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka Mirka Vukovića, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0003259 06 od 26.04.2017. godine (dokaz T-2)

³ Zapisnik o prikupljanju izjave od lica Nikola Đumić, CSB Istočno Sarajevo, broj 13-02/2-06/08 od 16.01.2008. godine; Izjava svjedoka Nikole Đumića, SJB Rogatica, broj 15-13/02 od 23.03.1995. godine; Izvod iz MKU za lice Nikola Đumić, Rogatica broj: 202-72/2008 od 05.02.2008. godine (dokaz T-3)

15. Također, na glavnom pretresu održanom 14.04.2022. godine, iz razloga smrti svjedoka, pročitani su iskazi svjedoka Radovana Dubljevića⁴ i Novice Šibalija.⁵

16. Zbog smrti svjedoka Ratka Bokuna i Petka Jovanovića, donesena je odluka da se pročitaju njihovi iskazi na glavnom pretresu održanom dana 12.05.2022. godine.⁶

17. I na kraju, na glavnom pretresu od 19.05.2022. godine, pročitani su iskazi preminulog svjedoka Mladena Mladića i uloženi u spis predmeta, zajedno sa izvodom iz matične knjige umrlih za svjedoka.⁷

Izmjena redoslijeda izvođenja dokaza

18. Na održanom glavnom pretresu dana 31.03.2023. godine Vijeće je, obzirom na mogućnost koju propisuje odredba člana 261. stav 2. ZKP BiH, izmijenilo redoslijed izvođenja dokaza, pa je, nakon što je odbrana optuženog Senada Gadže već započela sa izvođenjem dokaza duplike, uvelo materijalne dokaze Tužilaštva (replika), na koje su odbrane već ranije dale svoja usmena izjašnjenja, ali isti nisu bili konstatovani u spisu niti su im bile dodijeljene potrebne oznake, nakon čega je nastavljeno sa izvođenjem materijalnih dokaza duplike, na šta odbrana nije imala prigovora.

Odbijanje prijedloga odbrane za provođenje dokaza duplike

⁴ Zapisnik o saslušanju svjedoka Radovana Dubljevića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-13/3-1-192/06 od 25.10.2006. godine; Zapisnik o prikupljanju izjave od lica Radovan Dubljević, CJB Istočno Sarajevo, broj 13-02/2-173/07 od 26.12.2007. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka Radovana Dubljevića, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0003259 06 od 04.04.2017. godine; Izvod iz MKU za lice Radovan Dubljević, Istočno Sarajevo, broj 05/2-202-1-352/22 od 13.04.2022. godine (dokaz T-4)

⁵ Zapisnik o prikupljanju izjave od lica Novica Šibalija, CJB Istočno Sarajevo, broj 13-02/2-166/07 od 28.11.2007. godine; Izvod iz MKU za lice Novica Šibalija, Istočno Sarajevo, broj 05/2-202-1-353/22 od 13.04.2022. godine (dokaz T-5)

⁶ Zapisnik o saslušanju svjedoka Ratka Bokuna, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-06/1-04-2-79/16 od 02.02.2016. godine; Izvod iz MKU za lice Ratko Bokun, Istočna Ilidža broj 03/1-202-545/22 od 12.05.2022. godine (dokaz T-7) i Zapisnik o saslušanju svjedoka Petka Jovanovića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-04/2-04-2935/07 od 27.09.2007. godine; Izvod iz MKR za lice Petko Jovanović, Istočna Ilidža, broj 03/1-200-1579/22 od 12.05.2022. godine; Detalji pretrage CIPS baze za lice Petko Jovanović (dokaz T-8)

⁷ Zapisnik o saslušanju svjedoka Mladena Mladića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-04/2-04-2-370/07 od 05.04.2007. godine; Izvod iz MKU za lice Mladen Mladić, Istočna Ilidža, broj 03/1-202-584/22 od 18.05.2022. godine (dokaz T-9)

19. Odbrana optuženog Senada Gadže je na glavnom pretresu od 31.03.2023. godine, nakon što je proveden jedini subjektivni dokaz duplike – saslušanje svjedoka Enesa Šaćića, predložila da se sasluša i svjedokinja Smiljana Viteškić, navodeći da je ime ove svjedokinje proizašlo iz iskaza svjedoka Enesa Šaćića, a na okolnost sačinjavanja zabilješki o smrti oštećenih, na šta je postupajuća tužiteljica izjavila da se Tužilaštvo protivi.

20. Imajući u vidu da je odbrana i ranije imala uvid u predmete zabilješke o smrti na kojima se nalazi ime svjedokinje, kao i da je svjedok Enes Šaćić svoj iskaz već ranije dao u redovnom dokaznom postupku, Vijeće nalazi da je odbrana znala za ovu svjedokinju i da je imala priliku istu predložiti i u ranijoj fazi postupka, zbog čega je ovakav prijedlog odbrane odbilo kao neosnovan i irelevantan.

21. Glavni pretres u predmetu okončan je iznošenjem završne riječi odbrane optuženih, dana 19.05.2023. godine.

C. DOKAZNI POSTUPAK

22. Na prijedlog Tužilaštva BiH, u toku glavnog pretresa, saslušani su sljedeći svjedoci: Dušan Stanić i Savo Pejić dana 10.03.2022. godine, Ljeposava Stojanović dana 17.03.2022. godine (isti dan pročitana je iskaz preminulog svjedoka Mirka Vukovića, kao i dana 24.03.2022. godine), Duško Petrović i Milenko Milanović dana 31.03.2022. godine, Bosa Drašković i Ranko Savić dana 07.04.2022. godine (isti dan pročitana je iskaz preminulog svjedoka Nikole Đumića), Mirošava Tošić i Nedžib Biberović dana 14.04.2022. godine (isti dan pročitani su iskazi preminulih svjedoka Radovana Dubljevića i Novice Šibalije), Agan Nezir i Stanko Jokanović dana 12.05.2022. godine (isti dan pročitani su iskazi svjedoka Ratka Bokuna i Petka Jovanovića), Goran Mihajlović i Vasko Bučevac dana 19.05.2022. godine (isti dan pročitana je iskaz preminulog svjedoka Mladena Mladića), svjedok Milivoje Mališić i svjedok Slobodan Papučić dana 10.03.2023. godine kao dokaz replike.

23. Kao svjedoci odbrane optuženog Senada Gadže saslušani su: Ahmet Hubijar, Mevludin Gibanica, Ramiz Gadžo i Semir Gadžo dana 25.08.2022. godine, svjedok

“A”, Nijaz Zolj, Velija Lendo i Ševala Lendo dana 08.09.2022. godine, Duško Vidaković, Adi Tutun, Halid Pamuk i Mehmed Buzurović dana 27.09.2022. godine, Kasim Memić, Husein Hubanić i svjedok “B” dana 07.10.2022. godine, Enes Šaćić i Marica Papučić dana 14.10.2022. godine, te svjedok Enes Šaćić dana 31.03.2023. godine kao dokaz duplike.

24. U svojstvu svjedoka odbrane optuženog Zaima Laličića, na glavnom pretresu saslušani su: Rifat Hodžić, Amir Šabović i Sead Tekač dana 25.10.2022. godine, Džemail Prutina i Himzo Durmo dana 10.11.2022. godine.

25. Na prijedlog odbrane optuženog Sulje Hebiba, saslušani su svjedoci: Nermin Halilović i Pašo Babić dana 16.11.2022. godine.

26. U spis predmeta uložen je određen broj materijalnih dokaza Tužilaštva i odbrane, čiji popis se nalazi u *Aneksu* ove presude.

A. ZAVRŠNE RIJEČI

a) Završna riječ Tužilaštva BiH

27. U svom završnom obraćanju, Tužilaštvo BiH smatra da je nesumnjivo dokazalo da su optuženi na način, u vrijeme, u mjestu i pod okolnostima, navedenim u činjeničnom djelu optužnice, počinili krivičnopravne radnje navedene u optužnici, te postojanje rata i oružanog sukoba na području Hrasnice, opština Ilidža, Sarajevo, između Armije Republike Bosne i Hercegovine i Vojske Srpske Republike, što je dokazano iskazima svjedoka i materijalnim dokazima. Tako je Tužilaštvo navelo da je na osnovu provedenih dokaza utvrđeno da su optuženi, krivična djela koja im se ovom optužnicom stavljaju na teret, počinili za vrijeme oružanog sukoba na području Bosne i Hercegovine u ljeto 1992. godine, da krivičnopravne radnje optuženih predstavljaju teške povrede Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata, da su žrtve bili civili, da su krivična djela koja se optuženima stavljaju na teret izvršena na području sarajevske opštine Ilidža, naselje Hrasnica, da su optuženi krivična djela koja im se ovom optužnicom stavljaju na teret izvršili kao pripadnici jedne strane u sukobu, da krivičnopravne radnje koje se optuženima stavljaju na teret nikako nisu bile opravdane

vojnomo nuždmo, da iz dokaza izvedenih na glavnom pretresu jasno proizilazi da postoji neksus između rata, odnosno oružanog sukoba i počinjenog krivičnog djela iz dispozitiva optužnice, te da su optuženi iskoristili svoj „nadređeni“ vojni položaj, kao i položaj oštećenih osoba kao „podređenih osoba“ kako bi poduzeli inkriminisane radnje. Tužilaštvo je dalje navelo da su dokazani svojstvo i pripadnost optuženih kao pripadnika Armije R BiH, Vojne jedinice 5063 1. Korpusa i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora, te da je nesporno da su optuženi, u inkriminisano vrijeme, bili pripadnici jedne strane u sukobu, što je dokazano materijalnom dokumentacijom kao i kroz saslušanje svjedoka, pri čemu je Tužilaštvo istaklo i činjenicu da su optuženi i žrtve bili u komšijskim odnosima, te da su jedni druge vrlo dobro poznavali. Dalje je Tužilaštvo istaklo da je pritvor u navedenom periodu postojao u naselju Hrasnica i to na tri lokacije, da su u istima bili zatvoreni civili srpske nacionalnosti, muškarci, žene, pa čak i jedno maloljetno dijete, civili, mlađe i starije životne dobi, koje je dokazalo, što kroz materijalnu dokumentaciju, prepiske između ovlaštenih i nadležnih osoba u tom periodu do iskaza svjedoka, oštećenih. Kada je riječ o svijesti optuženih svoga djela, Tužilaštvo je navelo da iz provedenih dokaza jasno proizilazi da su optuženi bili svjesni svoga djela i da su ga htjeli, a sve u jednom dužem vremenskom periodu i u više navrata, na način i pod okolnostima kako je to navedeno u dispozitivu optužnice. Nakon toga, Tužilaštvo se ukratko osvrnulo na provedene dokaze po tačkama optužnice, smatrajući dokazanim činjenične navode istih. Vezano za tezu odbrane da je optuženi Senad Gadžo u prostorijama istog zatvora bio pritvoren zbog pomaganja zatvorenim Srbima, civilima iz Hrasnice, Tužilaštvo smatra da je istu u potpunosti opovrgnulo provedenim dokazima, koji su uloženi od strane Tužilaštva u fazi replike. U pogledu odbrane drugooptuženog i trećeoptuženog, Tužilaštvo smatra da iste nisu uspjele poljuljati dokaze optužbe da optuženi nisu učinili radnje koje im se stavljaju na teret. Imajući u vidu sve navedeno, Tužilaštvo BiH smatra da odbrana ničim nije uspjela umanjiti ili obezvrijediti dokaznu snagu svjedočenja i materijalnih dokaza koje je izvela optužba, te predlaže da Sud donese pravičnu presudu, kojom će optužene oglasiti krivim za počinjeno djelo i istima izreći kaznu propisanu zakonom.

b) Završna riječ odbrane optuženog Senada Gadže

28. Na početku iznošenja završne riječi, odbrana je ukazala na svojstvo optuženog, koji se tereti da je krivičnopravne radnje koje mu se stavljaju na teret izvršio u svojstvu

„stražara vojničkog pritvora vojne jedinice 5063. 1. Korpusa Armije Republike Bosne i Hercegovine“. Tužilaštvo je uložilo dokaze koji se odnose na to da je optuženi Senad Gadžo u periodu od 08.04.1992. godine do 20.05.1996. godine bio pripadnik VJ 5063-104 Vmtbr, četa Vojne policije, te da se vodi u evidenciji vojnih obveznika u Odjeljenju odbrane Ilidže, kao i da je optuženi radio na poslovima uprave i obezbjeđenja Vojničkog pritvora u Hrasnici od 01.09.1992. godine do 27.09.1992. godine, međutim, odbrana je tokom glavnog pretresa osporavala svojstvo optuženog koje se navodi u optužnici, tvrdnjom da je optuženi u periodu od aprila do jula mjeseca 1992. godine bio angažovan kao pripadnik rezervnog sastava policije, nakon čega je tek početkom mjeseca jula 1992. godine bio u vojnoj policiji u Hrasnici. Pored materijalnih dokaza, odbrana se pozvala i na iskaze svjedoka Ahmeda Hubijara, Mevludina Gibanicu, Ramiza Gadžu, Semira Gadžu, Nijaza Zolja i Veliju Lendu, navodeći da su isti potvrdili tezu odbrane i saglasno izjavili da je optuženi bio pripadnik rezervnog sastava policije. Dalje je odbrana istakla da su svjedoci saglasno izjavili da rezervni sastav policije nije imao bilo kakva zaduženja u odnosu na obezbjeđenje pritvorenika, odnosno dio zgrade u kojem su bili smješteni. Tvrdnju da optuženi u naznačenom periodu nije bio pripadnik vojne policije, pored materijalnih dokaza i citiranih iskaza svjedoka, odbrana smatra da potvrđuje u svom iskazu i svjedok “B”, koji je bio pritvoren u prostorijama osnovne škole u Hrasnici, zajedno s malodobnim sinom, ističući kako se radi o svjedoku Tužilaštva od čijeg saslušanja je isto ranije odustalo. Pored tvrdnje da je optuženi u naznačenom periodu bio pripadnik rezervnog sastava policije u Hrasnici, odbrana navodi da je tokom glavnog pretresa izvela dokaze koji se odnose na kretanje optuženog u relevantnom periodu, navodeći da su svjedoci potvrdili da je optuženi, nakon tragedije koja je zadesila njegovu porodicu, bio na dopustu kući od nekih 15 dana, jer se morao brinuti o bratu i preživjeloj majci. Odbrana je dalje istakla da je optuženi pomagao licima srpske nacionalnosti, što je tvrdila svjedokinja Marica Papučić, čiji suprug Dušan je tada bio pritvoren, ali i svjedok optužbe, Slobodan Papučić, koji je naveo da je optuženi posjećivao njegovog brata Dušana i donosio mu poruke i pakete. Odbrana je nastavku završne riječi iznijela analizu dokaza provedenih po tačkama optužnice, smatrajući da ni jedna od njih nije dokazana van razumne sumnje, kao i da na neke tačke optužnice nije proveden ni jedan dokaz. Na kraju se odbrana osvrnula na iskaz svjedoka Agana Nezira, obzirom da je to uradilo i Tužilaštvo u završnoj riječi, navodeći kako je isti bio izuzetno nekredibilan jer je tokom svjedočenja na glavnom pretresu u više navrata mijenjao svoj iskaz, dajući različite

odgovore na ista pitanja. Na osnovu svega iznesenog, odbrana optuženog Senada Gadže predložila je da Sud optuženog oslobodi odgovornosti po svim tačkama optužnice, kao i da ga oslobodi naknade troškova krivičnog postupka.

c) Završna riječ odbrane optuženog Zaima Laličića

29. Odbrana je u samom uvodu navela kako je na glavnom pretresu u ovom predmetu saslušano ukupno 15 svjedoka Tužilaštva, pročitani su iskazi šest svjedoka, dok je u optužnici predloženo saslušanje 53 svjedoka, bez prijedloga čitanja iskaza bilo kojeg svjedoka, te da je optužnica potvrđena pod pretpostavkom da su svi svjedoci živi i da će biti izvedeno oko 50 svjedoka. S tim u vezi, odbrana je istakla kako je postupajućem tužiocu skrenula pažnju da je dosta predloženih svjedoka u međuvremenu preminulo, da postoji praksa Suda po pitanju iskaza preminulih svjedoka, kao i da većina iskaza svjedoka ne govori direktno o optužbama. Od 15 saslušanih svjedoka, odbrana je istakla da samo jedan od njih spominje Zaima Laličića u kontekstu navoda optužnice i to svjedok Savo Pejić, te da još dva svjedoka navode ime optuženog, ali nezavisno od činjeničnih navoda optužnice. Kada je u pitanju pravni aspekt, odbrana smatra da optužnica sadrži manjkavosti i to one koje ne mogu biti ispravljene presudom jer bi to bila intervencija Suda koja bi predstavljala prekoračenje optužnice. Tako je odbrana navela da je Tužilaštvo Zaima Laličića optužilo za krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva, ali da u u činjeničnom opisu nije navelo koja je radnja izvršenja iz člana 142. KZ SFRJ za koju se tereti optuženi, imajući u vidu da član 142. KZ SFRJ ukazuje na više različitih radnji izvršenja, odnosno da optužnica nigdje ne konstatuje da li se radi o nečovječnom postupanju, u kojem slučaju postoje pravila dokazivanja nečovječnog postupanja, a ako se radi o nanošenju velikih patnji i povreda tjelesnog integriteta, onda postoje pravila za dokazivanje istog. Pored toga, odbrana je istakla da je Tužilaštvo u optužnici navelo da se radi o navodnoj povredi člana 3. Ženevske konvencije, a taj član ima također više različitih načina izvršenja koja se dovode u vezi sa Ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva. Dalje je odbrana istakla da posljedica izvršenja krivično-pravnih radnji, koja je navedena u svim tačkama optužnice, jeste „psihička i fizička bol, koja je možda dovoljna posljedica u parničnim predmetima, ali to u predmetima ratnog zločina nije, kao i da nije sporno da se može navesti da je neko lice osjećalo psihičku i fizičku bol, ali da je isto potrebno dovesti u vezu sa KZ ili Ženevskom konvencijom. Odbrana se nastavku bavila

analizom iskaza preminulog svjedoka Nikole Đumića, navodeći da je odbrana usmeno iznijela prigovor zakonitosti na ovaj iskaz, istakavši da navedeni iskaz ne sadrži upute i pouke svjedoku, ne sadrži informacije protiv koga se vodi istraga, dakle u potpunosti suprotan članu 86. ZKP-a, kao i da ista ne sadrži potpis zapisničara, odnosno, prisustvo istog, što je također suprotno odredbama ZKP, ali i prigovor autentičnosti jer se potpisi ovog svjedoka razlikuju u obje izjave koje su pročitane. Kada je u pitanju tačka II 4. optužnice, odbrana je istakla da je prvobitna, a i izmijenjena optužnica, kao mjesto radnje odredila OŠ "Aleksa Šantić", te je zbog toga odbrana usmjerila svoju strategiju na dokazivanje činjenice da optuženi Zaim Laličić nikada nije bio stražar u toj školi, kao i da svjedok Savo Pejić nikada na glavnom pretresu nije izjavio da je u istoj zatvoren. S tim u vezi, odbrana smatra da bi eventualna intervencija vijeća u tom pogledu u konačnoj odluci značila izlazak izvan okvira optuženja, imajući u vidu sve činjenice i okolnosti koje se odnose na lokaciju OŠ "Aleksa Šantić", te vremenski period kada su lica navodno bila u Osnovnoj školi. Prilikom svjedočenja, kako odbrana smatra, svjedok je u više navrata vrlo površno spomenuo optuženog Zaima Laličića, bez konkretizacije radnje izvršenja, navodeći: *"..Bubreg, imam oštećenje od noge koja me pogodila od gospodina Zaima Laličića"*, smatrajući da činjenični navodi optužnice nisu dokazani, jer je izostalo ono što se dešavalo nakon udarca, a što je navedeno u optužnici (da je pao na tlo). Zbog navedenog, odbrana smatra da ni ova tačka optužnice nije dovedena u vezu sa Ženevskim konvencijama i tačnim navodima člana 142. KZ SFRJ, pretpostavljajući da Tužilaštvo navedeno podvodi pod nečovječno postupanje, pritom se pozivajući na praksu Suda BiH u sličnim predmetima, te ističući da se posljedice, koje svjedok eventualno danas trpi, ne mogu dovesti u vezu sa radnjama optuženih lica u ovom predmetu, jer je svjedok više puta tučen prije samog događaja, a Tužilaštvo nije dostavilo nikakvu medicinsku dokumentaciju, niti je to dokaz u optužnici. U konačnici, odbrana se osvrnula na pročitani iskaz svjedoka Mirka Vukovića, podsjećajući da je odbrana, na ročištu održanom dana 17.03.2022. godine, istakla prigovor zakonitosti i autentičnosti na navedeni iskaz, jer je odbrana od Tužilaštva dobila dva iskaza koji su sačinjeni na isti dan, 06.12.2007. godine, te su oba zapisnika sačinjena u Odjeljenju kriminalističke policije Istočno Sarajevo, da je jedna izjava kraća od druge, da imaju isti broj protokola, isti datum, kao i da se svjedok saslušava u isto vrijeme. Kada su u pitanju navodi optužnice i navodne radnje optuženog koje se ogledaju u tome da on navodno Mirka Vukovića bode vrhovima prstiju u bubrege i psuje mu, odbrana je navela da stoji kod svega što je ranije istakla

u odnosu na izjavu svjedoka Save Pejića i elemente krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva, ističući da Tužilaštvo, osim čitanja iskaza ovog svjedoka, nije predložilo nikakvu materijalnu, medicinsku dokumentaciju kako bi se uopšte moglo razgovarati o posljedicama djela, odnosno, ne postoji bilo kakav potkrijepljujući dokaz za njegovo svjedočenje, ali i da posljedice nisu konstatovane u samom optužnom aktu, što je bilo neophodno učiniti. Na kraju svega iznesenog, odbrana je predložila da Sud optuženog oslobodi od optužbe po svim tačkama optužbe, imajući u vidu sve okolnosti i činjenice.

d) Završna riječ odbrane optuženog Sulje Hebiba

30. Odbrana optuženog Sulje Hebiba, u svojoj završnoj riječi, prvenstveno se osvrnula na završnu riječ Tužilaštva, u pogledu navoda optužnice da je optuženi tukao Radovana Dubljevića, podsjećajući da je u toku glavnog pretresa ulagala prigovore, kako zakonitosti, tako i relevantnosti i autentičnosti, kao i da je bila onemogućena da unakrsno ispita navedene svjedoke jer su umrli mnogo prije podizanja optužnice. U pogledu tačke III 4. optužnice, u kojoj je navedeno da je optuženi, zajedno sa drugim neidentifikovanim stražarima, tukao Mirka Hrnjeza, Obrada Milovića i Vladu Tešića, odbrana je istakla da ni jedan provedeni dokaz ne ukazuje na te okolnosti, time smatrajući da je Tužilaštvo, na indirektan način, *de facto* samo odustalo od tačaka 4. i 5. optužnice. Obzirom na nemogućnost unakrsnog ispitivanja svjedoka Radovana Dubljevića i Novice Šibalije, odbrana je navela da se postavlja pitanje da li se osuđujuća presuda može temeljiti isključivo na iskazima svjedoka koji nisu neposredno ispitani na glavnom pretresu, jer odbrana nije bila u prilici da efektivno, putem unakrsnog ispitivanja, ospori iskaze svjedoka, a koje iskaze ne podržavaju drugi dokazi provedeni na glavnom pretresu. Odbrana je dalje istakla da je nesporno da su pročitani iskazi ovih svjedoka jedini dokazi Tužilaštva koji terete optuženog Sulju Hebiba i da ove tri tačke optužnice Tužilaštvo temelji upravo na izjavama ovih svjedoka iz istrage, koji su umrli prije podizanja optužnice, koju činjenicu odbrana nije znala, jer Tužilaštvo uz optužnicu nije dostavilo izvode iz matične knjige umrlih. Odbrana se u nastavku osvrnula na iskaze svjedoka odbrane, ističući da je svjedok Nermin Halilović istakao da je optuženi većinu vremena provodio na portirnici iznad zatvora, te da je samo po potrebi silazio u pritvor, kao i da je svaki dan, kada bi dolazio u pritvor, sa stražarom obišao sve pritvorenike i pitao da li neko treba zdravstvenu

zaštitu, a koji iskaz je potvrdio i svjedok Pašo Babić. Odbrana je na kraju još jednom istakla da optužnica, u pogledu optuženog Sulje Hebiba, od strane sudije za prethodno saslušanje nije trebala biti potvrđena, obzirom da od svih dokaza koje inkriminišu optuženog, postoje samo dva pisana iskaza svjedoka koji su preminuli prije podizanja optužnice. Imajući u vidu navedeno, odbrana je navela kako očekuje da će Sud uvažiti argumente odbrane, te da je za optuženog Sulju Hebiba pravična jedino oslobađajuća presuda.

II STANDARDI DOKAZIVANJA

31. Prilikom razmatranja i ocjene dokaza koji su provedeni na glavnom pretresu, Vijeće se rukovalo nekim osnovnim načelima propisanim u ZKP BiH kao i u Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i slobodama (Konvenciji), a koji će u nastavku biti navedeni.

32. Svrha sudskog postupka jeste da se osigura da niko nevin ne bude osuđen, a da se učinitelju krivičnog djela izrekne krivičnopravna sankcija pod uslovima propisanim Krivičnim zakonom BiH i u zakonom propisanom postupku (član 2. stav 1. ZKP BiH).

33. Odredbom člana 3. stav 1. ZKP BiH određena je pretpostavka nevinosti, koja predviđa da se svako smatra nevinim za krivično djelo dok se pravomoćnom presudom ne utvrdi njegova krivnja.

34. Procesna pretpostavka nevinosti je tzv. privremena pretpostavka (*praesumptio iuris tantum*) koja vrijedi dok se suprotno ne dokaže. Zbog postojanja ove pretpostavke, optuženi je oslobođen tereta dokazivanja svoje nevinosti. Teret dokazivanja suprotnog od onog što predviđa pretpostavka nevinosti je na tužiocu. Pretpostavka nevinosti ne odnosi se samo na krivnju optuženog, već i na sve druge bitne elemente koji stoje u međusobnoj vezi u pojmu krivičnog djela (radnja izvršenja, protupravnost ili kažnjivost).

35. Smatra se, a što potvrđuju i presude ESLJP, da presumpcija nevinosti ima, između ostalog, sljedeće posljedice:

(i) optuženi nije dužan dokazivati svoju nevinost i teret dokazivanja leži na suprotnoj strani, dakle tužiocu i

(ii) sud mora donijeti oslobađajuću presudu ne samo kad je uvjeren u nevinost optuženog, nego i u situaciji kad o tome postoji razumna sumnja.

Jedna od neposrednih posljedica presumpcije nevinosti je izričita zakonska odredba sadržana u članu 3. stav (2) ZKP BiH prema kojoj „sumnju u pogledu postojanja činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, sud rješava presudom na način koji je povoljniji za optuženog.“

36. Riječ je o načelu *in dubio pro reo*, ili načelu koje je izraz pogodovanja optuženom. Neku činjenicu sud može na temelju ocjene dokaza smatrati utvrđenom kada se uvjerio u njezino postojanje koje mora proizlaziti iz dokaza izvedenih na glavnom pretresu i kad u tom pogledu postupajuće vijeće nema više nikakvih dvojbi. Pri tome, sve činjenice koje su *in peius* (na štetu) optuženog, moraju se utvrditi sa apsolutnom sigurnošću, odnosno, moraju se dokazati. Ukoliko se to ne postigne, uzima se kao da one i ne postoje. Sve činjenice koje su *in favorem* (u korist) optužene osobe uzimaju se kao da postoje i onda i kad su utvrđene samo sa vjerovatnošću (znači, ne sa sigurnošću). Ako se i nakon savjesne ocjene dokaza „*pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima*“ sumnje ne daju otkloniti, prema normi iz navedenog člana, u sumnji sud rješava na način povoljniji za optuženog.

37. Rezultat primjene pravila *in dubio pro reo* uvijek mora biti izricanje presude „*u korist optuženog*“, što, u slučaju sumnje oko pravno relevantnih činjenica, predviđenih materijalnim krivičnim pravom, uključuje, ne samo blažu kaznu kada je krivica utvrđena, nego i oslobađajuću presudu u slučajevima u kojima glavni pretres nije mogao razjasniti sumnju oko pitanja je li optuženi počinio krivično djelo iz optužbe.

38. U ovom smislu je i odredba člana 284. tačka c) ZKP BiH „*ako nije dokazano da je optuženi učinio krivično djelo za koje se optužuje*“ što znači, ne samo u slučajevima u kojima uopšte nisu izvedeni dokazi za optužbu, nego i u takvim u kojima bi ih bilo, ali bi oni bili nedovoljni da sud iz njih, na osnovu ocjene na glavnom pretresu, izvuče zaključke o nedvojbenom postojanju činjenica iznesenih u optužbi.

39. Član 14. ZKP BiH nalaže da je Sud dužan razmatrati i ocjenjivati dokaze koji idu u korist optuženog sa jednakom pažnjom kao i dokaze koji mu idu na teret.

40. Član 6. stav 1. Konvencije nameće obavezu svim sudovima da „*ukažu dovoljno jasno na osnove na kojima oni zasnivaju svoju odluku*“. Iako priznaje primat domaćih sudskih organa u davanju ocjene šta je relevantno i prihvatljivo, ova odredba nameće domaćim sudovima obavezu da na odgovarajući način izvrše ispitivanje podnesaka, argumenata i dokaza koje su podnijele strane. U vezi s navedenim, sudovi moraju razmotriti i raščistiti sve značajne nepodudarnosti u iskazima strana u postupku, ukazati da li je neki od osporenih dokaza neprihvatljiv, te ako jeste, navesti po kom osnovu.

41. Prilikom ocjene iskaza saslušanih svjedoka, Vijeće je nastojalo sagledati njihovo svjedočenje u cjelini, misleći pri tome, kako na sadržinu samog iskaza, tako i na njihovo držanje i ponašanje tokom davanja iskaza. Kredibilitet svjedoka zavisi ne samo od toga u kojoj mjeri poznaju događaj o kojem svjedoče, nego i od iskrenosti svjedoka, njegove pouzdanosti, kao i svijesti da se polaganjem zakletve pred sudom obavezao da govori istinu.

42. Za iskaz svjedoka nije isključivo bitno da je on dat iskreno, bitno je i da je iskaz pouzdan. Vijeće je imalo u vidu da pouzdanost iskaza jednog svjedoka zavisi od njegovog poznavanja činjenica, ali i da na istu u velikoj mjeri može uticati protek vremena, nestalnost ljudske percepcije kao i traumatičnost samog događaja o kojem svjedok svjedoči. Vijeće je uporedilo činjenice o kojima je svjedok svjedočio sa činjenicama koje su utvrđene od strane drugih svjedoka, te materijalnim dokazima kako bi se utvrdilo da li su potkrijepljeni ili osporeni drugim dokazima u ovom predmetu.

43. Također, Vijeće je ispitalo uložene materijalne dokaze kako bi odlučilo o njihovoj pouzdanosti i dokaznoj vrijednosti.

44. Temeljem odredbe člana 15. ZKP BiH, sud ima pravo da slobodno ocjenjuje dokaze. Vijeće je pažljivo cijeniло sve izvedene dokaze, te će ocjenu istih dati u dijelu presude u kojem je obrazložena činjenična i pravna analiza optužbi koje su optuženima stavljene na teret.

45. Vijeće prije svega podsjeća da se prilikom ocjene dokaza rukovalo načelom slobodne ocjene dokaza iz člana 15. ZKP BiH, te vodeći računa o odredbi iz člana 290. stav 7. ZKP BiH, pri čemu ističe da se u donošenju odluke nije oslanjalo na dokaze koji nisu relevantni za presuđenje u ovom krivičnom predmetu. Osim relevantnosti, Vijeće je neizostavno vodilo računa o zakonitosti i vjerodostojnosti cijjenjenih dokaza, uz napomenu da se u njihovoj ocjeni koncentrisalo samo na bitne elemente krivičnih djela za koje se optuženima sudi.

III NALAZI SUDA

OPŠTI ELEMENTI KRIVIČNOG DJELA RATNI ZLOČIN PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA

46. Potvrđenom i na glavnom pretresu izmijenjenom optužnicom Tužilaštva BiH, optuženima je na teret stavljeno počinjenje krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, u vezi sa članom 22. istog Zakona.

47. Prije svega, Vijeće se na ovom mjestu neće upuštati u detaljno ispitivanje postojanja opštih (*chapeau*) elemenata predmetnog krivičnog djela, obzirom da Vijeće nije našlo dokazanim, van razumne sumnje, da su optuženi isto počinili.

48. Naime, imajući u vidu da su optuženi oslobođeni od optužbi iz razloga što dokazi koji su izvedeni na glavnom pretresu, ne pružaju dovoljno osnova za zaključak, isključujući svaku razumnu sumnju, da postoje sve pravno relevantne činjenice iz opisa krivičnog djela iz kojih proizilaze zakonska obilježja krivičnog djela i kojima se

utvrđuje krivica optuženih, izlišno bi bilo upuštati se u detaljnu elaboraciju po pitanju ispitivanja postojanja opštih elemenata krivičnog djela.

49. Ovom prilikom Vijeće ističe da nije bilo dvojbe da su oštećeni, koji su navedeni u izreci presude, uživali zaštitu u skladu sa odredbom zajedničkog člana 3. Ženevskih konvencija, međutim, ovu okolnost Vijeće nije posebno utvrđivalo, nalazeći da bi to bilo bespredmetno, obzirom na prirodu odluke.

50. Krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ u odnosnom dijelu glasi:

“Ko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi da se prema civilnom stanovništvu vrše ubistva, mučenja, nečovječna postupanja, biološki eksperimenti, nanošenje velikih patnji ili povreda tjelesnog integriteta ili zdravlja; raseljavanje ili preseljavanje ili prisilno odnarodnjavanje ili prevođenje na drugu vjeru; prisiljavanje na prostituciju ili silovanje; primjenjivanje mjera zastrašivanja i terora, uzimanje talaca, kolektivno kažnjavanje, protivzakonito odvođenje u koncentracione logore i druga protivzakonita zatvaranja, lišavanje prava na pravilno i nepristrasno suđenje; prisiljavanje na službu u oružanim snagama neprijateljske sile ili u njenoj obavještajnoj službi ili administraciji; prisiljavanje na prinudni rad, izgladnjavanje stanovništva, konfiskovanje imovine, pljačkanje imovine stanovništva, protivzakonito i samovoljno uništavanje ili prisvajanje u velikim razmjerama imovine koje nije opravdano vojnim potrebama, uzimanje nezakonite i nesrazmjerno velike kontribucije i rekvizicije, smanjenje vrijednosti domaćeg novca ili protivzakonito izdavanje novca, ili ko izvrši neko od navedenih djela, kaznit će se zatvorom najmanje pet godina ili smrtnom kaznom.“

51. U nastavku će se Vijeće baviti analizom i ocjenom dokaza po pojedinačnim tačkama optuženja, redosljedom kojim je to navedeno u izreci presude.

Inkriminacije opisane u tačkama I od 1. do 11. (optuženi Senad Gadžo – sam)

Tačka I 1

52. Ovom tačkom potvrđene optužnice optuženom Senadu Gadži stavlja se na teret da je *“Neutvrđenog datuma u drugoj polovini jula ili početkom augusta mjeseca 1992. godine u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH u večernjim satima, u prostorijama zatvora Osnovne škole „Aleksa Šantić“ u Hrasnici, u kojima su se nalazila civilna lica srpske nacionalnosti nezakonito lišena slobode, kundakom puške udario Stranput Aleksu nekoliko puta u glavu, pri tome psujući mu četničku majku, a zatim ga, zajedno sa nepoznatim stražarem, nastavio tući tako što ga je šutirao nogama u glavu dok ga je ovaj drugi stražar udarao kundakom puške u glavu, što je sve trajalo neutvrđeni vremenski period, nakon čega su drugi zatvorenici prenijeli Aleksu Stranputa do mjesta na kome je inače ležao, gdje je tokom noći jaukao od bolova teško dišući, boreći se za vazduh sve do jutra kada je i izdahnuo, što je za posljedicu imalo smrt Stranput Alekse“.*

53. Na okolnosti navedenog događaja saslušani su svjedoci Mirošava Tošić, Kasim Memić, svjedok “B” i Slobodan Papučić, dok su pročitani iskazi svjedoka Mladena Mladića, Ratka Bokuna, Mirka Vukovića i Nikole Đumića.

54. Kada je u pitanju iskaz svjedoka Mirka Vukovića, koji je pročitao u skladu s odredbom člana 273. stav 2. ZKP BiH, obzirom da je svjedok preminuo⁸, Vijeće će se prvenstveno osvrnuti na prigovore iznesene od strane odbrane optuženih.

55. Ovaj svjedok saslušan je 06.12.2007., 07.12.2007., 24.02. i 25.02.2016., te 26.04.2017. godine, Na iskaz svjedoka od 06.12.2007. godine odbrana je istakla prigovore zakonitosti i autentičnosti iz razloga što je odbrana, uz potvrđenu optužnicu,

⁸ Izvod iz matične knjige umrlih na ime svjedoka od 25.11.2021. godine (uložen kao dio dokaza Tužilaštva, broj T-2)

zaprimila dva iskaza svjedoka Mirka Vukovića, istog broja protokola, od istog datuma, koja su sačinjena u Odjeljenju kriminalističke policije u Istočnom Sarajevu. Iz navedenog proizilazi da je ovaj svjedok saslušan isti dan u isto vrijeme, da je jedan zapisnik sačinjavan u vremenu od 09,35 do 19,45 sati i čije je saslušanje nastavljeno narednog dana, što je i konstatovano, dok je iz drugog zapisnika vidljivo da je svjedok saslušan u periodu od 13,10 do 16,30 sati, ali i da je na ovom zapisniku konstatovano da je prisutan glavni okružni tužilac i stručni saradnik Okružnog tužilaštva Istočno Sarajevo, na šta postupajući tužilac nije imao logično objašnjenje, tvrdeći da Tužilaštvo posjeduje samo tzv. "dužu verziju" zapisnika od 06.12.2007. godine.

56. Također, kada su u pitanju navodi svjedoka izneseni u sva tri uložena zapisnika, isti su u odlučnim dijelovima kontradiktorni i nisu potkrijepljeni iskazima drugih, kako neposredno saslušanih, tako i svjedoka čiji su iskazi također pročitani na glavnom pretresu, o čemu će se Vijeće posebno očitovati u dijelu obrazloženja ostalih inkriminacija.

57. Međutim, kada je u pitanju prigovor zakonitosti koji je odbrana iznijela u pogledu datuma i vremena sačinjavanja zapisnika o saslušanju svjedoka od 06.12.2007. godine, uvidom u isti, jasno se može utvrditi da je svjedok saslušan u skladu sa tadašnjim važećim odredbama ZKP BiH, kao i da je na strani 14. konstatovano da je *"prikupljanje obavještenja na zapisnik završeno dana 06.12.2007. godine u 19,45 časova"* i da je nastavljeno dana 07.12.2007. godine u 09,00 sati. S tim u vezi, Vijeće podsjeća da je zakonit dokaz svaki onaj dokaz koji je pribavljen u skladu s odredbama zakona o krivičnom postupku i čije pribavljanje nije u suprotnosti s tim zakonom. S druge strane, nezakonitim se smatraju dokazi pribavljeni bitnom povredom zakona o krivičnom postupku ili povredama prava i sloboda građana propisanih Ustavom i zagarantiranih međunarodnim ugovorima koje je ratificirala Bosna i Hercegovina, što u konkretnom nije slučaj, zbog čega Vijeće ovakav prigovor odbrane smatra neosnovanim.

58. U pogledu prigovora autentičnosti zapisnika o saslušanju svjedoka Mirka Vukovića, odbrana je navela da su potpisi svjedoka na izjavi od 06.12.2007. godine različiti u odnosu na izjave date 24. i 25.02.2016. godine i 26.04.2017. godine.

Međutim, imajući u vidu da nije iznesen prijedlog za grafološko vještačenje potpisa svjedoka na zapisnicima, to Vijeće ovakav prigovor nije moglo ni razmatrati, ali i da se okom običnog posmatrača može vidjeti da se na određenim mjestima radi o potpisu štampanim slovima, dok je stranice svjedok potpisivao djelimično štampanim, a djelimično pisanim slovima, zbog koje činjenice se ovakav prigovor odbrane ne može smatrati osnovanim.

59. Kada je u pitanju događaj sa oštećenim Aleksom Stranputom, ovaj svjedok je u izjavi od 06.12.2007. godine na strani 7. naveo: *"...u tom momentu ulazi jedan zlikovac i jadnog Aleksu udara kundakom u glavu, da mu jebe četničku majku. Imao je šiptarski naglasak, jedno pet, šest puta udario ga u glavu, a ljudi ga nekako prenijeli do njegovog mjesta. Ujutru pred samu zoru je umro."* Na strani 43. iste izjave, svjedok Vuković je naveo da su *"isti taj dan iz ćelije izveli Stranput Aleksu, koga su tom prilikom toliko pretukli, a kad su ga vratili u ćeliju, on je jedva hodao i teško disao. Gadžo Senad i još jedno lice su se zatim vratili i zajedno ga nastavili tući. Udarili su ga kundakom puške tri puta u glavu. Aleksa je, od tih udaraca pao na pod i ujutru oko pet sati je podlegao od batina Gadžo Senada."*

60. U izjavi datoj 2016. godine isti svjedok naveo je da su u jednom momentu u prostoriju ušli optuženi Senad Gadžo i još jedan od tih vojnika koji je imao "šiptarski" naglasak i oštećenog je udario tri puta kundakom puške u glavu, dok ga je optuženi šutirao nogama, nakon čega je Aleksa cijelu noć jaukao od bolova, da bi do jutra preminuo. Svjedok je također naveo da je tijelo oštećenog iz prostorije iznio zatočenik Mladen Mladić i da ne zna šta se dalje desilo s njegovim tijelom.

61. Dakle, svjedok Mirko Vuković je u istoj izjavi na dva mjesta naveo različite okolnosti događaja koji je prethodio smrti Alekse Stranputa, odnosno, prvi put je naveo da je u prostoriju ušao jedan "zlikovac" sa "šiptarskim" naglaskom i istog nekoliko puta udario kundakom puške u glavu, nakon čega je oštećeni preminuo, da bi kasnije naveo da su oštećenog istukli optuženi i još jedno lice sa "šiptarskim" naglaskom. Imajući u vidu da je svjedok ranije u izjavi naveo da je od stražara poznavao optuženog Senada Gadžu, postavlja se logično pitanje iz kojeg razloga i prvi put prilikom opisivanja događaja u vezi smrti Alekse Stranputa nije naveo da je istog tukao i optuženi, nego

je pored toga jasno naglasio da je u prostoriju ušao samo "jedan zlikovac sa šiptarskim naglaskom", ali ne i optuženi Gadžo kojeg je poznavao.

62. Pored toga, da se iskazu ovog svjedoka ne može pokloniti vjera u odnosu na okolnosti tučnjave i smrti Alekse Stranputa govori i činjenica da je pročitana iskaz svjedoka Mladena Mladića koji ne spominje optuženog nego druga lica, a za kojeg je svjedok Mirko Vuković naveo da je iznio tijelo preminulog Alekse Stranputa. Naime, svjedok Mladen Mladić u svojoj izjavi⁹ naveo je da je bio u prostoriji zajedno sa oštećenim Aleksom Stranputom i da su jedne prilike u istu ušli "Šutalo Pero i Dedović Saud zvani Ciko, inače pripadnici vojne policije i izveli Stranput Aleksu, te ga odveli u fiskulturnu salu, gdje su ga najvjerojatnije istukli, ali nisam vidio lično koliko i na koji način, ali se sjećam da je Aleksa po povratku u ćeliju, usljed svoga psihičkog stanja počeo mene daviti rukama za vrat i da me je uspio spasiti Duško Papučić. Ovaj Aleksa je u toku noći umro, a sutra je dolazio Agan Nezir i rekao da je Aleksa umro prirodnom smrću, u što mi nismo povjerovali jer je isti prethodni dan pretučen".

63. Kako se to može zaključiti iz izjave ovog svjedoka, oštećeni je izveden iz ćelije u kojoj se nalazio s ostalim zatočenicima i odveden u fiskulturnu salu, gdje je "najvjerojatnije" istučen, po istog su došla dva pripadnika vojne policije imena Pero Šutalo i Saud Dedović Ciko, nakon čega je oštećeni vraćen. Ovaj svjedok ni u jednom trenutku ne navodi da su u salu ulazili optuženi Senad Gadžo ili lice sa "šiptarskim" naglaskom, kako to tvrdi svjedok Mirko Vuković. Svjedok također nije potvrdio da je upravo on iznio tijelo preminulog, kako je to tvrdio svjedok Mirko Vuković u svom, ranije analiziranom iskazu.

64. Svjedok Slobodan Papučić, za kojeg je svjedok Mladen Mladić naveo da je s njim bio zajedno u ćeliji, naveo je da je Aleksu Stranputa poznavao iz viđenja i da zna da je isti izveden iz ćelije, pretučen i da je sutradan preminuo, kao i da je čuo psovke optuženog Senada Gadže koji se obraćao Aleksi, rekavši: "Šta se dereš četnik jedan, jebem ti mater četničku".¹⁰

⁹ Zapisnik o saslušanju svjedoka Mladena Mladića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-04/2-04-2-370/07 od 05.04.2007. godine (dokaz T-9)

¹⁰ Zapisnik sa glavnog pretresa od 10.03.2023. godine

65. Kćerka oštećenog, svjedokinja Mirošava Tošić, izjavila je da je došla do saznanja da je njen otac tučen i da je podlegao usljed batina, te da joj je to rekla jedna od zatočenih žena u Hrasnici.¹¹

66. Svjedok "B" također je navela da zna da je Aleksa Stranputa ubijen u školi, ali da to lice nikad nije vidjela, niti zna ko je učestvovao u navedenom ubistvu.

67. Svjedok Kasim Memić izjavio je da je krajem jula 1992. godine prvobitno bio zatvoren u školi "Aleksa Šantić" gdje je boravio deset dana, da bi narednog puta bio zatvoren u garažama u Hrasnici, zajedno sa osobama srpske nacionalnosti, gdje navodi da je sreo i pozdravio komšiju Aleksu Stranputa, koji je bio vidno mršav, stariji čovjek. S tim u vezi, Vijeće podsjeća da je u optužnici, kao mjesto stradanja oštećenog, navedena OŠ "Aleksa Šantić", dok ovaj svjedok tvrdi da je oštećenog vidio u garažama u Hrasnici.

68. Dakle, jedini dokaz proveden na okolnosti smrti Alekse Stranputa, kojim je Tužilaštvo pokušalo dokazati ovu tačku optužnice, jeste iskaz svjedoka Mirka Vukovića.

69. Da bi se odluka Suda mogla zasnivati na iskazu samo jednog svjedoka, onda taj iskaz mora biti takav da ne ostavlja ni najmanju sumnju u negovu tačnost i istinitost. Međutim, imajući u vidu da se radi o iskazu svjedoka koji je pročitao na glavnom pretresu, koji svjedok nije mogao ispitan u odnosu na navode koje je u istom iznio, ali i da se ovaj iskaz ne podudara u odlučnim činjenicama s drugim iskazom istog svjedoka, kao i da je suprotan iskazima drugih svjedoka, to Vijeće nije moglo van razumne sumnje utvrditi da je u smrti oštećenog učestvovao optuženi Senad Gadžo.

Tačka I 2

70. Optuženom Senadu Gadži ovom tačkom optužnice na teret se stavlja da je *"Neutvrđenog datuma u drugoj polovini jula ili početkom augusta mjeseca 1992. godine u večernjim satima, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R*

¹¹ Transkript glavnog pretresa od 14.04.2022. godine

BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, u prostorijama zatvora Osnovne škole „Aleksa Šantić“ u Hrasnici, u kojima su se nalazila civilna lica srpske nacionalnosti, nezakonito lišena slobode, ušao u prostoriju u kojoj su se nalazili zatvorenici, prozvao i izveo Drašković Radomira, da bi ga nakon određenog vremena prebijenog ubacio u tu prostoriju, dok je Drašković Radomir vikao „Djeco moja, nisam ništa kriv!“, da bi mu Gadžo Senad opsovao četničku majku uz riječi „Sada ću tebe ovdje ubiti, a onda idem tvojoj kući da ti zakoljem ženu i djecu. Gdje ti je sad Vuk Drašković?!“, da bi ga nakon toga jednom rukom stegao za grkljan i davio ga, a drugom rukom ga udarao u predjelu vrata ispod tjemena, sve dok Drašković Radomir nije izdahnuo, što je za posljedicu imalo smrt Drašković Radomira“.

71. Činjenični opis ove tačke optužnice zasnovan je na iskazu svjedoka Mirka Vukovića od 24.02. i 25.02.2016. godine, u kojem je svjedok na strani 9., upitan da je u ranijoj izjavi tvrdio da je Radomira Draškovića tukao i zadavio Senad Gadžo, naveo: *“Drašković Radomir zatvoren je u prostorije ispod stepeništa u OŠ “Aleksa Šantić” poslije mene, nekad kasnije je doveden, kad i Milović Obrad, Guzina Branko. Izvodili su ga više puta i vraćali krvavog i premlaćenog Gadžo Senad i ostali stražari i jednom prilikom ga je Gadžo Senad prozvao i odveo, da bi ga nakon određenog vremena ubacio u našu prostoriju, bio je sav prebijen, samo je vikao: “Djeco moja, nisam ništa kriv! Gadžo Senad mu je opsovao majku četničku i rekao mu: “Sada ću tebe ovdje ubiti, a onda idem tvojoj kući da ti zakoljem ženu i djecu! Gdje ti je sad Vuk Drašković?” Senad Gadžo je Drašković Radomira jednom rukom uhvatio za grkljan i davio ga, a drugom rukom ga karate udarcima udarao po zadnjem dijelu vrata, ispod tjemena tu pred nama sve dok Radomir nije izdahnuo.”*

72. U ranijem iskazu, isti svjedok naveo je da je optuženi Senad Gadžo ošećenom, nakon što ga je ubacio u prostoriju u kojoj su se nalazili drugi zatočenici, opsovao četničku majku, pitavši ga gdje mu je Vuk Drašković, nakon čega ga je uhvatio za grkljan i držao ga dok oštećeni nije izdahnuo, dakle posebno ne pominjući druge udarce i riječi koje je ranije naveo.

73. Pored iskaza svjedoka Mirka Vukovića, na glavnom pretresu pročitani su i iskazi Nikole Đumića¹² u kojem je svjedok naveo da je u zatvor doveden Radomir Drašković, oko deset sati uvečer, te da je istog narednog jutra iz ćelije izveo Senad Gadžo, koji ga je vratio pretučenog nakon pola sata, kao i da je oštećeni umro nakon tri do četiri sata od batina Senada Gadže i "njegove svite". Dakle, ne potvrđujući da je optuženi u ćeliji davio oštećenog, niti ostale detalje.

74. Iz iskaza ova dva svjedoka može se zaključiti da se radi o pročitanim iskazima koji nisu u potpunosti saglasni, odnosno, isti se razlikuju u pogledu činjenice trenutka smrti oštećenog Radomira Draškovića, budući da je svjedok Mirko Vuković izjavio da je oštećenog pred njima u ćeliji zadavio optuženi Senad Gadžo i da je odmah preminuo, dok je svjedok Nikola Đumić naveo da je oštećeni umro nakon tri do četiri sata od kada je pretučen doveden od strane optuženog Senada Gaže, a sve imajući u vidu činjenicu da su oba svjedoka navela da su bila prisutna prilikom inkriminisanog događaja.

75. Na okolnosti smrti oštećenog Radomira Draškovića, na glavnom pretresu saslušani su svjedoci Stanko Jokanović, Savo Pejić i na kraju supruga oštećenog, svjedokinja Bosa Drašković.

76. Svjedok Stanko Jokanović naveo je da je čuo priču da je optuženi Senad Gadžo ubio Radomira Draškovića. Međutim, zbog različitosti u iskazima predočena mu je ranija izjava¹³ u kojoj je izjavio da je za odvođenje oštećenog čuo iz "javnog pogovaranja", odnosno, da misli da je supruga oštećenog po imenu Ruža ili Ružica pričala o tome, te da misli da je najvjerovatnije ubijen u kotlovnici škole, ali da to svjedok nije vidio. Na pitanje odbrane zašto u izjavi nije naveo da je oštećenog ubio optuženi Gadžo, svjedok je odgovorio "*tako su svi pričali*" te da nije izjavio jer ga "*vjerovatno to niko nije ni pitao*".

¹² Zapisnik o prikupljanju izjave od lica Nikola Đumić, CSB Istočno Sarajevo, broj 13-02/2-06/08 od 16.01.2008. godine (dokaz T-3)

¹³ Zapisnik o prikupljanju izjave od lica Stanko Jokanović, CJB Istočno Sarajevo, broj 16-04/1-EPL-7/17 od 21.03.2017. godine (dokaz O1-1)

77. Svjedok Savo Pejić također je izjavio da je čuo da je oštećenog prebio optuženi Senad Gadžo, ali nakon što su istom predočene ranije izjave iz 1994., 2006., 2007. i 2017. godine radi pojašnjenja zašto svjedok ni u jednoj od njih nije spomenuo stradanje Radomira Draškovića, svjedok je odgovorio da se ne može sjetiti.

78. Supruga oštećenog, svjedokinja Bosa Drašković, na glavnom pretresu izjavila je da je njen muž iz stana odveden 07.07.1992. godine, a da je "u grobu bio" već 09.07. S tim u vezi, svjedokinja jeavela da joj je komšija Jakša Bošković 08.07.1992. godine došao i rekao da je Radomira "prekinulo srce" i da je sahranjen noć ranije. Kasnije je svjedokinja saznala od punice Pere Šutala, koja se zvala Cmilja Trnčić, da je njen zet, Pero Šutalo, ubio Radomira Draškovića.

79. Vijeće također primjećuje da se iskaz svjedoka Nikole Đumića i supruge oštećenog razlikuje u pogledu dovođenja oštećenog u zatočenički objekat, obzirom da je svjedok Nikola Đumić naveo da je oštećeni u školu doveden krajem juna 1992. godine i da je nakon dva do tri dana ubijen, dok je svjedokinja Bosa Draškovićavela tačan datum odvođenja njenog supruga, datum smrti i ukopa istog.

80. Imajući u vidu međusobno kontradiktorne iskaze svjedoka Vukovića, Đumića, Jakanovića i Pejića, kao i da su kontradiktorni i u odnosu na iskaz supruge oštećenog, koja je, kao lice koje je ubilo njenog muža,avela izvjesnog Peru Šutala i to na osnovu informacije koju je dobila od njegove punice krajem decembra 1992. godine, te posebno imajući u vidu kradibilitet iskaza svjedoka Vukovića i po ostalim tačkama optužnice, iz kojih razloga Vijeće nije moglo, van razumne sumnje, utvrditi krivicu optuženog za radnje navedene u ovoj tački optužnice.

Tačka I 3

81. Tačkom 3. optužnice optuženom se stavlja na teret da je krajem jula ili početkom avgusta 1992. godine, u zatočeničkom objektu u garažama u Hrasnici "ušao u prostoriju u kojoj su se nalazili zatvorenici i izveo Milutinović Radomira i Nikolić Dostimira zvanog „Šeki“ i odveo ih u susjedne prostorije u neposrednoj blizini iz kojih su se čuli strašna vriska i jauci, da bi nakon sat do dva vremena, Milutinović Radomira ubacio mrtvog u prostoriju iz koje je izveden, a odmah nakon toga ubacio Nikolić

Dostimira krvavog i polomljenog, kome je curila krv iz usta i koji je, tražeći vode uz riječi „gotovo je“, izdahnuo za par minuta, što je sve za posljedicu imalo smrt Milutinović Radomira i Nikolić Dostimira“.

82. Prije svega, Vijeće primjećuje da u ovoj tački optužnice nisu opisane radnje izvršenja optuženog Senada Gadže koje bi se, u skladu sa odredbom člana 142. KZ SFRJ i relevantnih odredaba Ženevske konvencije, mogle smatrati protivpravnim, odnosno, u konkretnom slučaju naveden je samo ulazak optuženog, odvođenje zatočenih i vraćanje istih u prostoriju, navodeći da je sve to za posljedicu imalo smrt oštećenih Radomira Milutinovića i Dostimira Nikolića.

83. Međutim, pored ove činjenice, Vijeće će se u nastavku ukratko osvrnuti na provedene dokaze na okolnosti predmetnog događaja, imajući u vidu da je optuženog oslobodilo od optužbe za ovu tačku optužnice iz razloga nedostatka dokaza, a ne iz razloga neopisane radnje izvršenja, obzirom da se optuženom (kako se to može pretpostaviti iz navedene posljedice) na teret stavlja ubistvo oštećenih.

84. Na okolnosti smrti Radomira Milutinovića i Dostimira Nikolića na glavnom pretresu saslušani su svjedoci Dušan Stanić i Slobodan Papučić. Svjedok Dušan Stanić naveo je da je znao Milutinovića koji je rodom bio iz Srbije i da je s njim bio zatvoren u istoj prostoriji, kao i da misli da je bio 03.08.1992. godine kada je optuženi Senad Gadžo došao i izveo Radomira Milutinovića i “Šekija” Dostinića (misleći na oštećenog Dostimira Nikolića koji je imao nadimak “Šeki”), da bi nakon nekog vremena u prostoriju vratio mrtvog Radomira Milutinovića, a pet minuta iza njega i “Šekija”, koji je od svjedoka tražio vode, te ga je svjedok pitao “*ko te to tako nagrdi*” na šta mu je oštećeni odgovorio da je to bio Senad Gadžo.

85. Upitan od strane odbrane zašto u prethodnim izjavama iz 1996., 2007. i 2017. godine svjedok nikada nije spomenuo da mu je oštećeni Dostimir Nikolić rekao da ga je pretukao optuženi, iako je u istima opisivao smrt oba oštećena, svjedok je odgovorio da ga to “*možda nisu pitali oni što su ga saslušavali*”, što se čini nelogičnim obzirom da je svjedok samovoljno pričao o svim drugim okolnostima smrti oštećenih pa nije logično objašnjenje da ga nisu pitali, odnosno da nije pričao o počiniocima ubistava.

86. S druge strane, svjedok Slobodan Papučić izjavio je da su oštećenog Radomira Milutinovića tukli van ćelije i da su se čuli glasovi, ali da nije vidio ko je tukao oštećenog, kao i da mu je isti, po povratku u ćeliju, rekao da pozdravi njegovu porodicu, dok je svjedok Dušan Stanić naveo da je Radomir Milutinović već bio mrtav kada je vraćen u ćeliju.

87. Dakle, pored činjenice da u ovoj tački optužnice Tužilaštvo nije naznačilo opis radnji koje optuženom stavlja na teret, u smislu bitnih obilježja krivičnog djela, Vijeće nije moglo, na osnovu provedenih dokaza, utvrditi da li je, čime i na koji način optuženi učestvovao u ubistvu oštećenih, što je dalo osnova Vijeću da optuženog oslobodi i po ovoj tački optužnice.

Tačka I 4

88. Optuženom Senadu Gadži stavlja se na teret da je, zajedno sa drugim neidentifikovanim stražarima, učestvovao u ubistvu Sekule Mandića, na način da je *“ušao u ćeliju, prozvao i izveo Mandić Sekulu, nakon čega ga je neutvrđeni vremenski period tukao, zajedno sa drugim stražarima, da bi Mandić Sekula, nakon određenog vremena mrtav, bez znakova života, ubačen u ćeliju iz koje ga je izveo Gadžo Senad, što je sve za posljedicu imalo smrt Mandić Sekule“*.

89. Pročitani iskazi svjedoka Mirka Vukovića jedini su dokazi provedeni na ovu tačku optužnice, pa Vijeće podsjeća da je već u obrazloženju tačke I1 izreke presude navelo koje uslove mora ispunjavati pročitani iskaz svjedoka, da bi Vijeće moglo donijeti osuđujuću presudu.

90. S tim u vezi, iz iskaza svjedoka Mirka Vukovića datog 06.12.2007. godine proizlazi da su oštećenog izveli “zlikovci”, tukli ga, mučili i izivljavali se, ubili ga batinama, te su ga s vrata ubacili mrtvog u ćeliju, ne navodeći da je to učinio optuženi Senad Gadžo.¹⁴

¹⁴ Zapisnik o prikupljanju izjava od lica u svojstvu svjedoka, broj 13-02/2-169/07 od 06.12.2007. godine, strana 16.

91. Isti svjedok, u izjavu datoj 24. i 25.02.2016. godine, na strani 12, naveo je da su oštećenog Sekulu Mandića iz ćelije izvela lica po imenu Rašid Metiljević i Nedžad Toković zvanu "Nečko", da bi ga nakon nekog vremena ubacili mrtvog u ćeliju, te ni jednom rječju ne spominje optuženog kao učesnika u izvođenju i tuči ovog oštećenog.

92. Slijedom navedenog, Vijeće nije moglo na osnovu provedenih dokaza, van razumne sumnje, utvrditi da je optuženi Senad Gadžo počinio krivičnopravne radnje koje mu se ovom tačkom optužnice stavljaju na teret.

Tačka I 5

93. Tačkom I 5 optužnice optuženom Senadu Gadži stavlja se na teret da je učestvovao u premlaćivanju Nikole Đumića, na način da je istog izveo u hodnik, te ga, zajedno sa drugim licima, *počeo tući na način da su mu naredili da sjedne na školsku klupu i natjerali ga da popije čašu vina, a kada je on to odbio, zajedno sa drugim udarao ga nogama, kablovima, palicama, kundakom puške, slomivši mu nosnu kost, od kojih udaraca je Đumić Nikola izgubio svijest, što je za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol oštećenog Đumić Nikole.*

94. Jedini dokaz na navedene okolnosti jesu pročitani iskazi oštećenog Nikole Đumića.¹⁵ Izjava svjedoka data SJB Rogatica dana 23.03.1995. godine ne može se smatrati zakonitom, obzirom da svjedok nije saslušan u skladu sa relevantnim odredbama ZKP-a, odnosno nije poučen o pravima i obavezama svjedoka prilikom saslušanja, zbog čega Vijeće istu neće ni cijiniti.

95. U izjavi datoj CSB Istočno Sarajevo dana 16.01.2008. godine, na strani 3, svjedok Đumić je naveo: *"Sjećam se jednu večer kada su me izveli iz ćelije u jedan hodnik. Tu su sjedili i pili vino. Svi su bili pijani. Sjeli su me u školsku klupu i primakli da sjednem. Natjerali su me da popijem čašu vina. Kada sam nageo da popijem vino udarili su me puškom u nos i ja sam odmah pao sa stolice. Slomili su mi kost na nosu,*

¹⁵ Zapisnik o prikupljanju izjave od lica Nikola Đumić, CSB Istočno Sarajevo, broj 13-02/2-06/08 od 16.01.2008. godine; Izjava svjedoka Nikole Đumića, SJB Rogatica, broj 15-13/02 od 23.03.1995. godine; Izvod iz MKU za lice Nikola Đumić, Rogatica broj: 202-72/2008 od 05.02.2008. godine (T-3)

a onda su me počeli udarati nogama, kablovima, palicama. Nakon nekoliko minuta izgubio sam svijest. Vođa te tuče bio je Gadžo Senad."

96. Kako se to može vidjeti iz iskaza svjedoka, isti ni jednom nije naveo da ga je upravo optuženi izveo na hodnik, niti da mu je optuženi slomio nosnu kost, kao i da svjedok ni u jednom momentu nije izjavio da je odbio popiti čašu vina, nego upravo suprotno. Sve što je oštećeni naveo jeste da je optuženi bio "vođa te tuče", ne precizirajući šta je tačno optuženi poduzeo te prilike, za razliku od činjeničnih navoda ove tačke optužnice.

97. Kako je već ranije navedeno, osuđujuća presuda ne može se zasnivati na pročitanoj izjavi svjedoka, posebno imajući u vidu da činjenični navodi iz iste nisu potkrijepljeni ni jednim drugim dokazom.

Tačka I 6

98. Optuženom se na teret stavlja da je tukao Mirka Goranovića *na način da su ga prisionili uza zid, natjerali da raširi ruke i noge, a zatim ga gumenim palicama udarali po ramenima, leđima i bubrezima, dok ga je Gadžo vrhom stopala udarao u genitalije dok nije pao u nesvijest i pao na tlo, da bi ga Gadžo Senad podigao udarajući ga više puta koljenom u stomak i rebra, da bi ga zatim ponovo vratili u položaj uza zid i nastavili tući palicama, a Gadžo Senad šutati u genitalije, što su sve ponovili nekoliko puta, sve dok nije izgubio svijest, što je sve za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Goranović Mirka.*

99. Međutim, na okolnosti ove tačke optužnice nije izveden ni jedan dokaz, kako subjektivne, tako ni objektivne prirode, zbog čega Vijeće nije imalo na osnovu čega utvrđivati navedene okolnosti.

Tačka I 7

100. Ovom tačkom optužnice optuženom Senadu Gadži na teret je stavljeno da je zajedno sa drugim nepoznatim stražarima iz ćelija izvodio Miloša Papučića, da bi ga nakon toga tukao, *a nakon kojih tuča je vraćan u ćeliju, krvav, isprebijan i slomljen, da*

bi iz zatvora pustio Papučić Miloša u trenutku kada je njegov sin Dušan klečao ispred njega, ljubeći mu ruke i moleći ga da pusti njegovog oca, nakon čega je Papučić Miloš iznesen iz zatvora na nosilima, te istog dana, po izlasku iz zatvora, preminuo, što je za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Papučić Miloša.

101. Na okolnosti kritičnog događaja pročitani su iskazi svjedoka Mirka Vukovića, dok su na glavnom pretresu saslušani svjedoci Slobodan Papučić, Marica Papučić, Adi Tutun i Duško Vidaković.

102. Tako je svjedok Mirko Vuković u svojoj izjavi od 26.04.2017. godine naveo da su Miloša Papučića nekoliko puta izvodili optuženi i još neki od stražara, nakon čega su ga vraćali krvavog, isprebijanog i slomljenog. Svjedok je također naveo da su sinovi oštećenog, Slobodan i Dušan, klečali ispred optuženog i ljubili mu ruke, moleći da pusti njihovog oca, nakon čega je optuženi "svojima" rekao da donesu nosila i iznijeli su Mišu Papučića, koji je umro isti dan, te da su mu to ispričali njegovi sinovi.

103. Ovaj svjedok uopšte ne spominje optuženog Senada Gadžu u vezi oštećenog Miloša Papučića u izjavi datoj 06.12.2007. godine.

104. Na glavnom pretresu svjedočio je i sin oštećenog, Slobodan Papučić, koji je, za razliku od svjedoka Vukovića, izjavio da je jedne prilike čuo glas svog oca dok ga tuku, te da je pušten nakon mjesec dana i da mu je optuženi Senad Gadžo rekao da mu je otac umro prirodnom smrću. Ovaj svjedok ni jedne prilike nije potvrdio da su on i njegov brat Dušan klečali i ljubili ruke optuženom, kako to tvrdi svjedok Mirko Vuković, niti da su ga molili da pusti njihovog oca.

105. Snaha oštećenog, svjedok Marica Papučić, navela je da je nakon puštanja oštećenog iz zatočeništva, istog posjećivala i nosila mu sve što mu je bilo potrebno, kao i da je oštećeni preminuo dvadesetak dana nakon izlaska iz zatvora i to prirodnom smrću, te da je tada pozvana i doktorica koja je došla na lice mjesta i konstatovala smrt, ističući da je oštećeni i prije rata bio srčani bolesnik.¹⁶

¹⁶ Glavni pretres od 14.10.2022. godine

106. Iskaz svjedokinje Marice Papučić potvrdili su i svjedoci Adi Tutun i Duško Vidaković¹⁷, koji su izjavili da su oštećenog vidjeli nekoliko dana nakon izlaska iz zatvora i da su mu nosili hranu, što su radile i druge komšije.

107. Imajući u vidu različite iskaze svjedoka u pogledu smrti Miloša Papučića, odnosno, da je jedini dokaz na osnovu kojeg Tužilaštvo tereti optuženog Senada Gadžu za navedeno, upravo pročitani iskaz svjedoka Mirka Vukovića (iako i ovaj ne priča o događaju u prvom iskazu iz 2007. godine), kao i da su drugi saslušani svjedoci, među kojima su sin i snaha oštećenog izjavili kako je oštećeni umro prirodnom smrću nakon što je pušten iz zatočeništva, Vijeće nije moglo utvrditi da je optuženi Senad Gadžo počinio inkriminisane radnje iz ove tačke optužnice.

Tačke I 8 i I 9

108. Tačkama I 8. i I 9. optuženom Senadu Gadži na teret se stavlja da je nečovječno postupao prema oštećenom Mirku Vukoviću i na način da je *zajedno sa Gadžo Mehom i Gadžo Ramizom, tukli Vuković Mirka na način da su ga natjerali da se skine go, a zatim mu prišao Gadžo Meho i počeo ga tući nogama od stolice, da bi zatim uzeo uže i počeo ga daviti u namjeri da ga objesi, na šta mu je prišao Gadžo Senad i rekao da je rano za to i da treba da ga tuku, da bi ga potom Gadžo Senad i Gadžo Ramiz počeli tući naizmjenično, od čega mu je potekla krv iz rane na glavi, a Gadžo Ramiz je prišao i stavio čašu i nasuo krv Vuković Mirka koju su on i Gadžo Senad popili, pjevajući „E moj Gadžo od mene si prvi četničke ću napiti se krvi!“*, gdje su Vuković Mirka tukli sve do pred zoru, a ujutro ga natjerali da zajedno sa Bokun Ratkom i Đumić Nikolom očiste krv po prostoriji u kojoj su tučeni, što je sve za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Vuković Mirka **(tačka I 8)**.

109. Tačkom 9. optužnice optuženi se tereti da je *iz ćelije izveo Vuković Mirka, vezao ga žicom za radiator, tukao ga, a zatim mu nožem odsjekao dio polnog organa, stavio na nož smijući se, od čega je Vuković Mirko izgubio svijest, a kada je došao sebi, Gadžo Senad i još neki mladić su mu govorili da je tako njihov babo rezao duvan, što je sve za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Vuković Mirka.*

¹⁷ Glavni pretres od 27.09.2022. godine

110. Jedini dokazi koji su provedeni na navedene okolnosti jesu pročitani iskazi oštećenog Mirka Vukovića, tako da Vijeće nije moglo na osnovu istih donijeti osuđujuću presudu, obzirom da navodi iz iskaza oštećenog ni na koji način nisu mogli biti provjereni na glavnom pretresu niti postoji drugi dokaz koji bi eventualno potrijepio iskaze oštećenog u odlučujućem dijelu.

111. Vijeće ponovo podsjeća da je iskaz Mirka Vukovića od 06.12.2007. godine, na kojem se temelji veliki broj tačaka optužnice, u odlučnim dijelovima kontradiktoran u odnosu na druga dva iskaza istog svjedoka, ali i u odnosu na iskaze drugih, kako saslušanih, tako i onih svjedoka čiji iskazi su pročitani na glavnom pretresu. Ovaj iskaz također je sporan u smislu da je svjedok u istom svjedočio o događajima koji su se dešavali prema svim zatočenim licima, od kojih mnoga od tih lica nisu iste potvrdili, nego su svjedočili sasvim suprotno. Na kraju iskaza sačinjen je spisak 141 lica s naznačenim imenom, prezimenom i ulogom u zatočeničkim objektima na području Hrasnice (stražara, zatočenih lica, ubijenih lica, boraca Hrasnice i drugih), koji spisak je potpisan od strane svjedoka. Međutim, Vijeće cijeni nelogičnim obzirom na njegov status zatočenika u jednoj od ćelija, da bi mogao imati sva veoma brojna saznanja koja je detaljno opisao, tim prije što su njegovi navodi u suprotnosti sa iskazima drugih svjedoka, među kojima su i oni koji su oštećeni krivičnim djelom, a koji su imali sasvim suprotna svjedočenja u pogledu ličnih događanja.

112. Pored toga, Vijeće je imalo u vidu iskaz svjedoka Mladena Mladića, koji svjedok je naveo da je Mirko Vuković najviše batina dobijao od strane "Fočaka", tako da se dovodi u pitanje tvrdnja oštećenog koji je naveo da ga je najviše tukao optuženi Senad Gadžo.

Tačka I 10

113. Ovom tačkom optužnice optuženom se stavlja na teret da je nečovječno postupao prema oštećenom Obradu Miloviću, tako što je istog tukao udarajući ga šakama, nogama, kundacima puške, po svim dijelovima tijela, slomivši mu nogu, zbog čega je trpio fizičke i psihičke posljedice.

114. Prije nego nastavi s analizom provedenih dokaza na navedene okolnosti, Vijeće ističe da oštećeni Obrad Milović nikada nije saslušan, kako u istrazi, tako ni na glavnom pretresu, niti se Tužilaštvo posebno izjašnjavalo o razlozima za navedeno.

115. Kada su u pitanju provedeni dokazi na okolnost premlaćivanja oštećenog, isti se odnose na iskaze svjedoka Dušana Stanića i Kasima Memića, koji su saslušani na glavnom pretresu.

116. Svjedok Dušan Stanić izjavio je da je oštećenog jedno jutro, prilikom prelaska iz zatočeničkog objekta u osnovnoj školi u zatočenički objekat u garažama u Hrasnici, sreo na kamionu i da mu je oštećeni tada ispričao da je u toku noći došao optuženi Senad Gadžo, pitavši ko je iz Gacka, na što je oštećeni odgovorio da je on iz Gacka, nakon čega je optuženi istog odveo u fiskulturnu salu, gdje ga je tjerao da trči sve dok nije pao. Svjedok je naveo da je te prilike vidio da oštećeni ima otvoreni lom potkoljenice i da je bio pretučen.

117. Prilikom unakrsnog ispitivanja, odbrana optuženog Senada Gadže predočila je svjedoku njegovu izjavu od 22.01.1996. godine, u kojoj je navedeno da je svjedok tada izjavio da je *“iste noći na dužnost došao rođak od Gadžo Senada i pitao ovu drugu grupu ima li iko iz Gacka i pošto je te večeri doveden neki Milović iz Sokolović Kolonije, a rodom je iz Gacka, javio se, a onda su ga premlatili u toj mjeri da je imao otvoreni lom lijeve potkoljenice.”*¹⁸

118. S tim u vezi, u ovoj izjavi jasno se može uočiti da su riječi “rođak od” i slovo “a” u imenu optuženog prekrížene hemijskom olovkom tako da se čini da je to učinio Senad Gadžo, na koje okolnosti je svjedok upitan da li je tamo bio neki rođak optuženog, te je svjedok izjavio da je lice došlo u školu i tako se predstavilo, te da ne zna šta je pisao inspektor koji ga je saslušavao, ali da je on ispričao događaj u vezi Obrada Milovića.

119. Također, svjedok je na pitanje odbrane da li mu je oštećeni za događaj ispričao na kamionu, kako je tvrdio prilikom direktnog ispitivanja, odgovorio da mu nije pričao

¹⁸ Izjava svjedoka Dušana Stanića, CJB Sarajevo, broj 15-02-07/96 od 22.01.1996. godine (dokaz T-1)

na kamionu, nego kad su već bili smješteni u zatočenički objekat u garažama u Hrasnici, ne objasnivši razloge za navedenu razliku.

120. Pored toga, Vijeće je na uvid imalo i iskaz svjedoka Mirka Vukovića od 26.04.2017. godine u kojem je ovaj svjedok naveo da je Obrada Milovića tukao optuženi Senad Gadžo, odnosno, da je istog neposredno prije toga prozvao i izveo dok su bili zatvoreni u osnovnoj školi, te oštećenog vratio nakon nekog vremena sa slomljenom lijevom nogom ispod koljena. Međutim, isti ovaj svjedok, u izjavi iz 2016. godine uopšte ne spominje oštećenog, dok u izjavi iz 2007. godine navodi da su "Obrada Milovića izvodili i tukli, polomili mu desnu nogu ispod koljena", ne navodeći ni ko ga je izvodio, niti ko je istog tukao, kao i da je naveo da je imao slomljenu desnu, umjesto lijeve noge, kako je to tvrdio 2017. godine.

121. Vijeće također primjećuje da činjenični opis ove tačke optužnice nije potkrijepljen ni jednim od navedenih dokaza, obzirom da ni jedan svjedok nije naveo da je oštećeni tučen od strane optuženog "šakama, nogama, kundacima puške, po svim dijelovima tijela", kao i da je svjedok Dušan Stanić naveo da mu je oštećeni rekao kako ga je optuženi tjerao da trči sve dok nije pao, tako da se ne može utvrditi ni da li je oštećeni zadobio otvoreni lom potkoljenice prilikom tog pada.

122. Svjedok Kasim Memić¹⁹ naveo je da je oštećenog viđao u garažama u Hrasnici i da se vidjelo da isti hramlje na nogu, kao i da je istog pitao šta mu je s nogom, na šta mu je oštećeni odgovorio da je to "od Boga".

123. Dakle, za Vijeće nije sporno da je oštećeni Obrad Milović zaista imao povrijeđenu nogu, ali ono što je sporno jeste ko je istog tukao, na način na koji je to navedeno u činjeničnom opisu i da li usljed tih udaraca zadobio prelom noge, odnosno da li je sve navedeno počinjeno od strane optuženog Senada Gadže. S tim u vezi, Vijeće zaključuje da su iskazi svjedoka Dušana Stanića kontradiktorni u pogledu lica koje je tuklo Obrada Milovića, kao i da je nepoznato ko je i na osnovu čega "ručno" vršio prepravke na njegovoj izjavi iz 1996. godine, a pored toga, kontradiktorne su i

¹⁹ Glavni pretres od 07.10.2022. godine

izjave svjedoka Mirka Vukovića, kako je to već navedeno u dijelu analize njegovih iskaza.

124. Slijedom navedenog, Vijeće nije moglo utvrditi, van razumne sumnje, da je optuženi počinio krivično djelo ni u ovoj tački optužnice.

Tačka I 11

125. Optuženom Senadu Gadži na teret se stavlja da je, zajedno sa drugim stražarima, učestvovao u višečasovnoj tuči koja je za posljedicu imala smrt Gojka Stjepanovića.

126. Kao i u većini tačaka optužnice, činjenični opis ove tačke zasnovan je na pročitanim iskazima svjedoka Mirka Vukovića od 06.12.2007. godine. Ovaj svjedok je na strani 16 navedenog iskaza, izjavio da su jednu večer iz njegove ćelije izveli Gojka Stjepanovića, kojeg su tukli, mučili i dovukli do ćelije i ubacili sa vrata u ćeliju, te su ga drugi zatvorenici prevukli do njegovoj mjestu, na šta je oštećeni povikao da mu noge dignu uvis i dodao "*ja sam gotov*", nakon čega je preminuo.

127. Kao što se može vidjeti, svjedok u ovoj izjavi nije naveo ko su lica koja su izvela i tukla oštećenog, dok je u izjavi od 24. i 25.02.2016. godine, na strani 12 naveo da su, nakon što su izveli, tukli i vratili svjedoka u ćeliju, Gojka Stjepanovića prozvali Rašid Metiljević i Nedžad Toković zvan "Nećko" i izveli ga iz ćelije, te istog nakon nekog vremena ubacili u ćeliju, kada je oštećeni jaukao i govorio "*ja sam gotov*" i tražio da mu dignu noge uvis, što je učinio Simo Bošković, nakon čega je oštećeni preminuo.

128. Svjedok Slobodan Papučić naveo je da je Gojka Stjepanovića izveo optuženi Senad Gadžo i da ga je nakon nekog vremena vratio u ćeliju, ali da ne zna ko je istog tukao i da su se samo mogli čuti glasovi dok je isti tučen.

129. Dakle, imajući u vidu na ovakve kontradiktorne iskaze svjedoka, Vijeće nije moglo, van razumne sumnje, utvrditi da je optuženi izveo i vratio oštećenog u ćeliju, niti da je isti na bilo koji način učestvovao u, kako je navedeno, višečasovnoj tuči što je za posljedicu imalo smrt oštećenog Gojka Stjepanovića.

Inkriminacije opisane u tačkama II od 1. do 5. (optuženi Senad Gadžo i Zaim Laličić - zajedno)

Tačka II 1

130. Optuženima Senadu Gadži i Zaimu Laličiću ovom tačkom optužnice na teret se stavlja da su u drugoj polovini mjeseca jula ili početkom avgusta 1992. godine, u prostorijama zatvora koji se nalazio u osnovnoj školi, u večernjim satima, *iz prostorija u kojima je bio zatvoren tri puta tokom čitave večeri izvodili Stojanović Borka i tukli ga duži vremenski period, da bi ga pretučenog ubacili u ćeliju odakle je ujutro mrtav iznesen iz ćelije, a posljednje riječi koje je izgovorio bile su upućene Vuković Mirku: „Vidiš kakav sam, leđa su mi plava, podlila od krvi, krv se ugrušala, zemljače ako ostaneš živ, pozdravi mi djecu i ženu i rodbinu, ja neću preživiti“*, što je za posljedicu imalo smrt Borka Stojanovića.

131. Imajući u vidu činjenične navode da se oštećeni prije smrti obratio Mirku Vukoviću s molbom da pozdravi njegovu porodicu, Vijeće je prvenstveno analiziralo iskaze ovog svjedoka. Tako je svjedok na strani 9. izjave od 06.12.2007. godine naveo da mu se oštećeni žalio na podlive od krvi i da mu je rekao da, ako ostane živ, pozdravi njegovu ženu i djecu, prije toga navodeći da su Borka Stojanovića tukli i da je isti imao podlive i krvava leđa, ali ne navodeći imena lica koja su tukla oštećenog.

132. Nakon toga, svjedok Vuković u izjavi od 26.04.2017. godine na strani 4, na pitanje šta mu je poznato o fizičkom zlostavljanju Borka Stojanovića, odgovara da mu je oštećeni pričao da su ga u osnovnoj školi tukli Senad Gadžo i Pero Šutalo, te da je vidio da su mu leđa “plava” od krvnih podliva.

133. Supruga oštećenog, svjedok Ljeposava Stojanović, izjavila je da joj je Milena Šućur, koja je bila u zatvoru s njenim mužem, pričala da je Borko tučen svaki dan i da ga je tukao Senad Gadžo, da ga je posljednjih dana vezao za radijatore, da su istog seksualno zlostavljali, kao i da joj je Petko Jovanović rekao da je od svih zatvorenika najviše tučen Borko Stojanović, kao i da su joj to rekli i Mladen Mladić i svjedok “B”, te da joj je Obrad Milović, koji je u međuvremenu odselio u Australiju, pričao da su ga

jedne prilike ubacili golog u ćeliju i da su mu drugi zatvorenici morali dati svoju odjeću da se obuče.

134. Nakon što je svjedoku predočena izjava koju je ista dala 02.10.2007. godine, za koju je potvrdila da se na istoj nalaze njeni potpisi, te upitana zašto u toj izjavi nije spomenula da su joj za sudbinu njenog muža pričali Milena Šućur, Petko Jovanović i Obrad Milović, svjedok je odgovorila da "*najvjerovatnije nije*" jer se unervozi čim počne pričati o tome. Ovakvo objašnjenje svjedokinje ukazuje se nelogičnim jer je i sama navela da je stradanje njenog muža ostavilo veliki uticaj na nju, pa je bilo sasvim prirodno da ispriča tako važnu činjenicu.

135. Pritom Vijeće podsjeća da je od saslušanja svjedoka Milene Šućur Tužilaštvo u međuvremenu odustalo, te Vijeće nije imalo prilike provjeriti navode svjedoka Ljeposave Stojanović u pogledu stradanja njenog muža Borka, kao i da nije poznato iz kojeg razloga nije predloženo saslušanje svjedoka Obrada Milovića, imajući u vidu da se jedna od tačaka optužnice odnosi i na njega kao oštećenog, dok je iskaz preminulog Petka Jovanovića pročitao na glavnom pretresu²⁰, a u kojem je svjedok naveo da je čuo da je optuženi Senad Gadžo tukao oštećenog Borka Stojanovića da se osveti zbog pogibije njegovog oca.

136. Svjedokinja "B" je dodatno dovela u pitanje stradanja Borka Stojanovića, kada navodi da je čula da je Borko Stojanović ubijen u garažama, a ne u osnovnoj školi kako to tvrde činjenični navodi ove tačke optužnice, dok je u odnosu na optuženog Senada Gadžu izjavila da im je pomagao kad god je mogao i da su, kada je optuženi bio u smjeni, dobijali svježeg zraka, da nikad nije došao a da nije donio hljeb i konzervu da nahrani sina koji je također s njom bio zatvoren, te da je rekao da je sigurno neka greška što su oni tu zatvoreni i da će vidjeti da ih puste. Svjedok je također izjavila da je optuženi išao i molio upravnika zatvora da puste njenog sina, kao i da joj je pomogao da riješi neku papirologiju nakon rata i da za optuženog nikada ništa loše ne može reći.

²⁰ Zapisnik o saslušanju svjedoka Petka Jovanovića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-04/2-04-2935/07 od 2727.09.2007. godine; Izvod iz MKR za lice Petko Jovanović, Istočna Ilidža, broj 03/1-200-1579/22 od 12.05.2022. godine; Detalji pretrage CIPS baze za lice Petko Jovanović (T-8)

137. Svjedok Duško Petrović²¹ na glavnom pretresu naveo je da mu je Borko Stojanović bio komšija i radni kolega, te je jedne prilike na hodniku čuo galamu i glasove Borka Stojanovića i Milenka Milanovića, nakon čega više Borka nije vidio, dok je sa Milenkom kasnije razgovarao i da mu je Milenko Milanović rekao da je Borko Stojanović preminuo od posljedica batinjanja u osnovnoj školi i da je istog tukao Senad Gadžo.

138. I svjedok Vasko Bučevac potvrdio je da mu je prijatelj Milenko Milanović pričao da je Borko Stojanović odveden u školu, gdje je podlegao od batina.

139. Međutim, Vijeće je imalo priliku neposredno saslušati svjedoka Milenka Milanovića, koji je izjavio da je zatvoren zajedno sa komšijom Borkom Stojanovićem ispod stepeništa u osnovnoj školi, te da su s njima u prostoriji zajedno bili Mladen Mladić, Dušan Papučić, Mišo Papučić i još jedno, njemu nepoznato, lice. Kada je u pitanju oštećeni Borko Stojanović, na pitanje da li mu je poznato šta se desilo s istim dok je bio zatvoren, svjedok je naveo da je jednog dana neko došao po Borka Stojanovića, izveli su ga i vratili pretučenog. Nakon što je doveden u prostoriju, oštećenom su prišli Dušan i Mišo Papučić su mu stavljali mokru krpu na leđa da izvuku uboje, koju je inače poslala supruga Dušana Papučića zajedno sa hranom preko Senada Gadže. Na pitanje da li je Senada Gadžu vidio u zatvoru, svjedok je odgovorio da je optuženog tada i upoznao i da mu je Duško Papučić rekao da su zajedno radili i da mu njegova supruga preko Senada Gadže šalje hranu u zatvor, kao i da im je donosio vodu kada bi zatražili, te da je po njegovom mišljenju, optuženi bio korektan i da je mu je Duško Papučić rekao da je pomagao njemu i Mladenu Mladiću, donoseći im vodu i hranu.²²

140. Svjedok Savo Pejić na glavnom pretresu izjavio je da je od Obrada Milovića, Mirka Vukovića i Nikole Đumića čuo da je Borko Stojanović prebijen od strane optuženog Senada Gadže i drugih, te da ne zna da li su to ova lica vidjela, ali zna da su pričali o tome. Suočen s ranijom izjavom datom 2007. godine, a na upit odbrane zašto ranije nije rekao da je Borko tučen od strane optuženog i drugih lica, svjedok je

²¹ Glavni pretres od 31.03.2022. godine

²² Glavni pretres od 31.03.2022. godine

rekao da zna da je vraćen u garažu i da je tražio vode, da je izveden od strane optuženog, ne navodeći da je oštećenog pretukao Senad Gadžo. Pored toga, ovaj svjedok je izjavio da je prije 15 godina kupio jednu knjigu u Trebinju, koju je napisao izvjesni Đeletović, a u kojoj su sadržane izjave svih svjedoka na događaje u Hrasnici, te da se vodio iskazima svjedoka iz te knjige.

141. Radni kolega oštećenog Borka Stojanovića, svjedok Mehmed Buzurović²³, naveo je da su se oštećeni, optuženi i svjedok poznavali još od 1984. godine jer su zajedno radili u fabrici "Famos", te da je Borko bio u komisiji prilikom prijema svjedoka na radno mjesto. Također je naveo da je jedne prilike sreo Senada Gadžu, dok je bio na dužnosti i u uniformi i da mu je optuženi rekao da se u školi nalazi Borko Stojanović, pa je optuženi zamolio drugog kolegu da dozvoli posjetu, pa je svjedok s Borkom uspio kratko razgovarati, kojom prilikom na istom nije vidio povrede, kao i da mu je oštećeni tada rekao da mu optuženi Senad Gadžo često krijući daje cigare, jer su bili kolege i prijatelji.

142. Dakle, imajući u vidu da je na okolnost stradanja Borka Stojanovića Vijeće imalo veći broj iskaza, ali da ti iskazi nisu saglasni u odlučnim činjenicama navedenim u ovoj tački optužnice, odnosno, da se na osnovu ovakvih iskaza svjedoka nije moglo van razumne sumnje utvrditi da je upravo optuženi Senad Gadžo učestvovao u premlaćivanju oštećenog što je kasnije za posljedicu imalo njegovu smrt, to je Vijeće istog oslobodilo i za navedene krivičnopravne radnje.

143. Pored toga, kako se to može jasno zaključiti iz pobrojanih dokaza, ni jedan od svjedoka nije spomenuo optuženog Zaima Laličića kao saučesnika u smrti oštećenog Borka Stojanovića, to Vijeće nije ni imalo na osnovu čega provjeriti činjenične navode ove tačke optužnice u odnosu na ovog optuženog.

Tačka II 2

144. Ovom tačkom optužnice optuženima Senadu Gadži i Zaimu Laličiću na teret se stavlja da su nečovječno postupali prema oštećenima Radovanu Unkoviću, Milivoju

²³ Glavni pretres od 27.09.2022. godine

Tešiću i Nikoli Đumiću, na način da su *ih prislonili uza zid i udarali palicama u stomak, a onda šakama i nogama dok je Gadžo Senad sve vrijeme u ruci držao nož i trljao Đumić Nikoli po vratu, nakon čega mu je nožem odsjekao dio kože i kose, od čega je Đumić Nikola izgubio svijest.*

145. Prije nego se osvrne na pročitane iskaze Nikole Đumića i Mladena Mladića i na iskaz svjedoka Dušana Stanića, kao jedine dokaze na navedene okolnosti, Vijeće ističe da oštećeni Radovan Unković i Milivoje Tešić nikada nisu saslušani na glavnom pretresu, niti je od strane optužbe predloženo eventualno čitanje njihovih iskaza iz istrage, pod uslovom da su isti ikada i saslušani.

146. Kada je u pitanju iskaz svjedoka Nikole Đumića dat SJB Rogatica, broj 15-13/02 dana 23.03.1995. godine²⁴, odbrana je iznijela prigovor zakonitosti na isti jer nije sačinjen po odredbama tadašnjeg zakona o krivičnom postupku, koji prigovor Vijeće nalazi osnovanim, a kako to predviđa odredba člana 86. ZKP BiH. S tim u vezi, u spornoj izjavi može se jasno uočiti da se ista završava na prvoj stranici, na kraju koje se nalaze potpisi lica koje je izjavu dalo i koje je izjavu uzelo, međutim, uz prvu stranicu spojena je i druga stranica, sačinjena na drugačijoj vrsti papira, a na kraju koje se ponovo navode imena lica lica koja su dala i uzela izjavu, ali ovaj put su, pored potpisa, napisana pisaćom mašinom.

147. U drugoj izjavi, datoj 16.01.2008. godine, svjedok Đumić je naveo da su jedne večeri iz ćelije izveli njega, Radovana Unkovića i Milivoja Tešića i to optuženi Senad Gadžo, te ih je odveo u atomsko sklonište, gdje ih je tukao zajedno sa optuženim Zaimom Laličićem i to palicom, šakama i nogama, te je Senad Gadžo rekao Zaimu Laličiću da bi bilo dobro da ih zakolju, na šta mu je Zaim Laličić odgovorio *“jebi mu mater zaklaćemo ga sutra, ima vremena”*, kao i da je optuženi Senad Gadžo držao nož i trljao oštećenom po vratu, nakon čega mu je odsjekao dio kože i kose, da bi nakon nekog vremena izgubio svijest.

²⁴ Dokaz Tužilaštva broj T-3

148. Jedini dokaz koji je Vijeće imalo na ovu okolnost jeste pomenuti iskaz svjedoka, koji ni na koji način nije mogao biti provjeren na glavnom pretresu, niti je isti potkrijepljen navodima drugih svjedoka ili nekim drugim materijalnim dokazom.

149. Svjedok Dušan Stanić izjavio je mu je Radovan Unković pričao da ga je najviše izvodio i tukao optuženi Senad Gadžo i da mu je gurao "*pendrek u čmar*", ali da to nije spominjao u ranijoj izjavi jer mu je to bilo toliko "ogavno". Pritom, svjedok nije mogao konkretizovati kada se tačno desilo ovo izvođenje i tučnjava, odnosno, iz ovakvog iskaza svjedoka ne može se zaključiti da li se navedeno odnosi na događaj iz činjeničnih navoda ove tačke optužnice, jer je naveo da je izvođen i tučen više puta, kao i da svjedok nije spomenuo da li mu je oštećeni možda rekao da je izvođen s još dvojicom zatvorenika, kako je to navedeno u činjeničnom opisu ove tačke optužnice, zbog čega Vijeće nije moglo dovesti u vezu iskaze oštećenog Nikole Đumića i ovog svjedoka.

150. Slijedom navedenog, a imajući u vidu već ranije istaknut stav i praksu u pogledu nemogućnosti zasnivanja osuđujuće presude na osnovu jednog pročitano iskaza svjedoka koji nije potkrijepljen nekim drugim dokazom, Vijeće je optužene oslobodilo od optužbe i zaovu tačku optužbe.

Tačka II 3

151. Optuženima Senadu Gadži i Zaimu Laličiću trećom tačkom stavljeno je na teret da su učestvovali u nečovječnom postupanju prema Rajku Kosoriću, na način da su istom *vezali ruke iznad glave i na noge mu stavili valjak za valjanje trave, da bi ga sa nekoliko udaraca u glavu udario Gadžo Senad, a zatim i Zaim Laličić nogom u predjelu noge i stomaka, od kojih udaraca je izgubio svijest i narednih deset dana nije mogao hodati samostalno, što je sve za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Kosorić Rajka.*

152. Na okolnost ovog događaja nije proveden ni jedan dokaz, osim materijalnih dokaza Tužilaštva koji se odnose na spiskove lica koja su bila zatvorena u vojničkom pritvoru u Hrasnici, tako da Vijeće ni na koji način provjeriti predmetne navode.

Tačka II 4

153. Optuženima se ovom tačkom optužnice stavlja na teret da su *“Neutvrđenog datuma u ljeto 1992. godine u prostorijama zatvora koji se nalazio u Osnovnoj školi „Aleksa Šantić“ u Hrasnici, u kome su bili smješteni nezakonito lišeni slobode civili srpske nacionalnosti, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, u večernjim satima Senad Gadžo i Laličić Zaim tukli Pejić Savu, na način da je u prostoriju u kojoj je bio zatvoren ušao Gadžo Senad i izveo ga, da bi potom pritrčao Zaim Laličić i u zaletu ga udario nogom u predjelu bubrega, od kog udarca je pao na beton ispred ćelije, da bi ga Gadžo Senad udario nekoliko puta šakama po glavi, nakon čega su ga vratili u ćeliju, što je sve za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Pejić Save“.*

154. Kada je u pitanju nanošenje psihičke i fizičke boli oštećenom Savi Pejiću, Vijeće je imalo priliku čuti samo iskaz ovog svjedoka koji je izjavio da je tučen u garažama u Hrasnici, dok je u činjeničnom opisu ove tačke optužnice navedeno da je isti tučen od strane optuženih Senada Gadže i Zaima Laličića u prostorijama Osnovne škole *“Aleksa Šantić“* u Hrasnici.

155. Ovaj svjedok je također naveo da je uhapšen 18.08.1992. godine i odveden u garaže u Hrasnici, te da se premlaćivanje od strane optuženih desilo nekad krajem avgusta ili čak u septembru 1992. godine, dakle, kada su zatvorenici već bili prebačeni u vojnički pritvor koji se nalazio u garažama u Hrasnici, tako da se iskaz ovog svjedoka ne podudara sa činjeničnim navodima o mjestu i vremenu događaja.

156. Pored toga, u odnosu na optuženog Zaima Laličića, odbrana je izvela dokaze koji ukazuju na to da ovaj optuženi nikada nije bio stražar u prostorijama osnovne škole, kako mu se to ovom tačkom optužnice stavlja na teret.²⁵

²⁵ Spisak boraca koji borave na I liniji fronta Stojčevac, dana 08.07.-10.07.1992. godine - Restoran, Komanda Stojčevac, broj 6/145; Spisak boraca koji borave na I odbrambenoj liniji Stojčevac- Titova vila, Komanda Stojčevac, broj 5/128; Spisak boraca u restoranu- hotel Stari Drum od 16.06.92-16.06.1992., Komanda Stojčevac broj 4/111; Spisak boraca na isturenoj I liniji Stojčevac od 20.06.-22.06.1992. godine, Komanda Stojčevac broj 5/110 (dokaz O2-1)

157. Također, uvidom u iskaz oštećenog Save Pejića u odnosu na navodni udarac od strane optuženog Zaima Laličića i eventualne posljedice koje je svjedok zbog tog udarca trpio, Vijeće nije moglo utvrditi da li je ovakvom radnjom optuženog dosegnut prag nečovječnog postupanja koje zahtijeva citirana odredba člana KZ SFRJ i 3. Ženevske konvencije, a koji bi povlačio krivicu optuženog. Svjedok je, naime, izjavio da ga je optuženi Zaim Laličić jednom udario nogom i da je pao, te da je sve to kratko trajalo.

158. I pored propusta Tužilaštva da uskladi činjenične navode ove tačke optužnice sa iskazom svjedoka u pogledu vremena i mjesta inkriminisane radnje, nije navedeno ni šta se optuženima ovom tačkom tačno stavlja na teret, obzirom da se ni u dijelu pravne kvalifikacije (iako ista nije obavezujuća za Sud) ne navodi na koji način su počinili krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, što je slučaj sa svim tačkama optužnice koje se ne odnose na ubistvo oštećenih. Međutim, imajući u vidu da se iz opisa predmetnih radnji optuženih može pretpostaviti da je Tužilaštvo optuženima na teret stavilo nečovječno postupanje, iako Sud ne pretpostavlja, ali je doveden u situaciju da na osnovu potvrđene optužnice donese sudsku odluku, Vijeće je navedene inkriminisane radnje cijeno u smislu elemenata radnje nečovječnog postupanja.

159. S tim u vezi, iz iskaza svjedoka u pogledu radnji optuženih, Vijeće nije moglo zaključiti da je takvim njihovim postupanjem dosegnut prag nečovječnog postupanja usmjeren prema zaštićenoj osobi u smislu 3. Ženevske konvencije, obzirom da je svjedok naveo da ga je optuženi Zaim Laličić jednom udario nogom i da ga je optuženi Senad Gadžo udarao šakama, dok je na pitanje odbrane da li se posljedice koje i danas ima po zdravlje odnose na njegov cjelokupan boravak u zatočeništvu, svjedok odgovorio da je tako, zbog čega Vijeće nije moglo cijenoiti da su upravo radnje optuženih oštećenom izazvale takve dugoročne posljedice, odnosno, posljedice takve jačine da bi se njihovo postupanje moglo ocijeniti nečovječnim kako to zahtijeva pomenuta odredba.²⁶

²⁶ U tom smislu, Vijeće se poziva na praksu Suda BiH u predmetima S1 1 K 007914 19 Kžk, zatim S1 1 K 021351 17 Kri i drugima, gdje je jasno navedeno šta se može podvesti pod nečovječno postupanje

Tačka II 5

160. Tačkom II 5 optužnice, optuženima Senadu Gadži i Zaimu Laličiću na teret se stavlja da su izveli Vuković Mirka i odveli ga u atomsko sklonište, gdje ga je optuženi Senad Gadžo držao prislonjenog uza zid, dok ga optuženi Zaim Laličić bode vrhovima prstiju u bubrege i viče: „*Jebem li ti četničku majku, bubreg po bubreg ću ti živ pojest*“, što je za posljedicu imalo fizičku i psihičku bol oštećenog.

161. Kao i u drugim događajima koji se odnose na nanošenje povreda Mirku Vukoviću, Vijeće je i na ovu tačku optužnice na raspolaganju imalo samo pročitane iskaze ovog svjedoka, čije navode nije potvrdio ni jedan drugi dokaz, kako subjektivne, tako ni objektivne prirode.

162. Ovaj svjedok u iskazu od 06.12.2007. godine na strani 12 navodi da su ga jedne večeri iz ćelije izveli optuženi Senad Gadžo i Zaim Laličić i da ga je optuženi Senad Gadžo držao uza zid, dok ga optuženi Zaim Laličić bode vrhovima prstiju u bubrege i psuje mu četničku majku, prijeteci da će mu pojesti bubreg po bureg.

163. Pored činjenice da nije imalo drugih dokaza na navedene okolnosti i da se ovakvi navodi svjedoka nisu mogli ni na koji način provjeriti, Vijeće će se u konkretnom slučaju osvrnuti na eventualne posljedice koje je svjedok trpio usljed ovakvih radnji optuženih. Već ranije se Vijeće osvrnulo na elemente nečovječnog postupanja u smislu odredbe člana 142. stav 1. KZ SFRJ i Ženevske konvencije, pa to neće ponovo navoditi, ali će uzeti u obzir ono što je navedeno, kako u iskazu svjedoka, tako i u činjeničnom opisu optužnice. S tim u vezi, u slučaju i da postoje dokazi da su optuženi zaista počinili radnje koje im se stavljaju na teret, Vijeće ističe da se “držanje uza zid” od strane optuženog Senada Gadže i “bodenje prstima u bubrege” od strane Zaima Laličića ne može predstavljati nečovječno postupanje u smislu počinjenja krivičnog djela Ratni zločin protiv čovječnosti.

164. Vijeće ističe da iskazi ovog svjedoka, u bitnim i odlučujućim dijelovima, kojima se inkriminišu optuženi, nisu potvrđeni iskazom niti jednog drugog saslušanog svjedoka, kao ni uloženom materijalnom dokumentacijom, zbog čega ova svjedočenja, sa svim nedosljednostima i nelogičnostima u sebi, prema ocjeni Vijeća,

nemaju onu dokaznu snagu koja je neophodna da bi se na jednom takvom iskazu mogla temeljiti osuđujuća presuda.

165. Pri tome, Vijeće posebno naglašava da se nesaglasnosti i nelogičnosti u sadržini ovih iskaza odnose upravo na bitne činjenice i detalje, a što dalje upućuje na zaključak da svjedočenje ovog svjedoka ne može predstavljati pouzdanu činjeničnu osnovu, kojom bi se van razumne sumnje mogla utvrditi da su optuženi počinili radnje koje im se dispozitivom optužnice stavljaju na teret.

166. Na osnovu navedenog, Vijeće smatra da bi svako dalje upuštanje u ocjenu eventualno pretrpljenih posljedica bilo izlišno, imajući u vidu pomenutu dokaznu snagu iskaza ovog svjedoka.

Inkriminacije opisane u tačkama III od 1. do 5. (optuženi Suljo Hebib - sam)

167. Kada su u pitanju činjenični navodi optužnice u odnosu na optuženog Sulju Hebiba, Vijeće primjećuje da na tačke III 4. i 5. nije izveden ni jedan dokaz, dok su u odnosu na događaje iz tačaka III 1., 2. i 3. pročitani iskazi oštećenih Radovana Dubljevića i Novice Šibalije, na osnovu kojih iskaza Vijeće nije moglo donijeti osuđujuću presudu, obzirom da ne postoji ni jedan drugi dokaz koji bi potkrijepio navode istih u odlučujućem dijelu.

Tačke III 1. i 2.

168. Vijeće će se u nastavku prvenstveno osvrnuti na prve tri tačke optužnice koje se stavljaju na teret optuženom Sulji Hebibu, obzirom da se sve tri tačke odnose na postupanje prema oštećenom Radovanu Dubljeviću.

169. Tako se tačkom III 1. optuženi tereti da je, *zajedno sa preminulim Đuliman Džemom i licem pod nadimkom „Pašo“ i drugim neidentifikovanim stražarima, tukao Dubljević Radovana, udarajući ga šakama i nogama po čitavom tijelu u trajanju od sat vremena, da bi ga bacili u zatvor u podrumskim prostorijama nedovršene zgrade, a zatim ga nakon sat vremena ponovo izveli iz zgrade i odveli na ispitivanje, što je sve za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Dubljević Radovana.*

170. Tačkom III 2. optuženom se stavlja na teret da je zajedno sa preminulim Đuliman Džemom i stražarima pod nadimcima „Pašo“ i „Radončić“, tukao Dubljević Radovana na način da ga je Suljo Hebib udario đonom cipele iz zaleta u prsa, od čega je izgubio dah i pao na pod, da bi ga Čorbo Sead udario čizmom u leđa i rebra dok je ležao, gdje su ga svi nastavili zajedno tući, udarajući ga palicama, stolicama, šakama i nogama, od čega je bio isječen po glavi sa ranama po usnama, licu i lijevoj obrvi, od kojih mu je udaraca istekla veća količina krvi, sve u trajanju od oko sat ili sat i po, uz riječi: „Ovako se četnici uništavaju!“, izbivši mu pritom dva zuba, što je sve za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Dubljević Radovana.

171. I na kraju, tačkom III 3. optužnice, optuženom Sulji Hebibu stavlja se na teret da je Neutvrđenog datuma početkom januara 1994. godine u podrumskim prostorijama nedovršene stambene zgrade smještene između solitera u ulici Alekse Bojovića Brke bb, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, zajedno sa drugim neidentifikovanim stražarima, tukli Dubljević Radovana nogama po prsima, a kada je pao gazili su po njemu, što je sve za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Dubljević Radovana.

172. Iako se iz činjeničnih opisa, pa i pravne kvalifikacije optužnice, može zaključiti da se optuženom na teret stavlja počinjenje inkriminiranih radnji u svojstvu saizvršioca, Tužilaštvo je u dijelu činjeničnog opisa tačaka za koje se tereti ovaj optuženi, navelo da je isti radnje poduzeo – sam, što je suprotno onome što je navedeno u pojedinačnim tačkama optužnice.

173. Na okolnosti događaja u vezi oštećenog Radovana Dubljevića, proveden je samo jedan posredan dokaz – pročitani su samo iskazi koje je ovaj svjedok dao u istrazi.

174. Tako je svjedok u iskazima od 26.12.2007. i 04.04.2017. godine²⁷ svjedočio o događajima koji su se dešavali krajem 1992. godine i početkom 1994. godine, navodeći kako ga je optuženi Suljo Hebib, zajedno sa drugim stražarima, izvodio iz ćelije i tukao, dok u iskazu od 25.10.2006. godine optuženog samo naveo kao lice koje je inače tuklo zatvorenike.

175. Pored toga, na glavnom pretresu pročitana je iskaz preminulog svjedoka Novice Šibalija²⁸ koji samo jednom rečenicom navodi da mu je Radovan Dubljević jedne prilike rekao da ga je tukao optuženi Suljo Hebib, pritom ne navodeći ni vremenski period, ni način izvršenja, niti druge detalje na osnovu kojih bi Vijeće moglo zaključiti da se radi o događajima navedenim u ove tri tačke optužnice.

176. Dakle, Vijeće ponovo ukazuje na praksu ovog Suda, koja se odnosi na to da se osuđujuća presuda ne može zasnivati isključivo na iskazu svjedoka koji nije neposredno saslušan na glavnom pretresu, iz kojih razloga je optuženog Sulju Hebiba za ove tačke oslobodilo od optužbe.

Tačke III 4. i 5.

177. Tačkom III 4. optužnice, optuženom Sulji Hebibu na teret se stavlja da je *Neutvrđenog datuma početkom januara 1994. godine i u podrumskim prostorijama nedovršene stambene zgrade smještene između solitera u ulici Alekse Bojovića Brke bb, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, zajedno sa drugim neidentifikovanim stražarima tukao Hrnjez Marka i Obrada Milovića, što je sve za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Hrnjez Marka i Obrada Milovića.*

²⁷ Zapisnik o saslušanju svjedoka Radovana Dubljevića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-13/3-1-192/06 od 25.10.2006. godine; Zapisnik o prikupljanju izjave od lica Radovan Dubljević, CJB Istočno Sarajevo, broj 13-02/2-173/07 od 26.12.2007. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka Radovana Dubljevića, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0003259 06 od 04.04.2017. godine; Izvod iz MKU za lice Radovan Dubljević, Istočno Sarajevo, broj 05/2-202-1-352/22 od 13.04.2022. godine (T-4)

²⁸ Zapisnik o prikupljanju izjave od lica Novica Šibalija, CJB Istočno Sarajevo, broj 13-02/2-166/07 od 28.11.2007. godine; Izvod iz MKU za lice Novica Šibalija, Istočno Sarajevo, broj 05/2-202-1-353/22 od 13.04.2022. godine (T-5)

178. Kako je već ranije navedeno u dijelu obrazloženja koje se odnosi na stradanje oštećenog Obrada Milovića (tačka I 10.), Vijeće nije imalo priliku saslušati istog, niti pročitati njegov iskaz, obzirom da Tužilaštvo nije dostavilo informaciju o tome gdje se oštećeni nalazi, niti da li je iz nekih razloga nedostupan Sudu, tako da je ostala nepoznata sudbina ovog oštećenog.

179. Ista je situacija i sa licem po imenu Marko Hrnjez, obzirom da ni jedan dokaz na okolnost premlaćivanja istog nije proveden.

180. Pritom Vijeće podsjeća da u ovoj tački optužnice nisu opisane radnje optuženog, nego je samo navedeno da je oštećene tukao i to neutvrđenog datuma u januaru 1994. godine, tako da Vijeće ovakve navode nije moglo provjeriti ni na osnovu drugih provedenih dokaza.

181. Tačkom III 5. optužnice, optuženom se stavlja na teret da je *Neutvrđenog datuma 1993. godine u zatvoru i u podrumskim prostorijama nedovršene stambene zgrade smještene između solitera u ulici Alekse Bojovića Brke bb, u svojstvu pripadnika 4. motorizovane brigade Armije R BiH, Vojna jedinica 5063 Prvog korpusa Armije R BiH i to u svojstvu stražara vojničkog pritvora Vojne jedinice 5063 Prvog korpusa Armije R BiH, zajedno sa drugim neidentifikovanim stražarima tukao Tešić Vladu, tako što su ga udarali po cijelom tijelu i tjerali pritom da pjeva, što je sve za posljedicu imalo psihičku i fizičku bol Tešić Vlade.*

182. Kako je već istaknuto u pogledu oštećenih Obrada Milovića i Marka Hrnjeza, ni u pogledu navoda ove tačke optužnice nije proveden nije jedan dokaz, pored činjenice da je Tužilaštvo naznačilo da se inkriminirani događaj desio tokom cijele jedne godine, što je preširoko postavljena inkriminacija, obzirom da ni jedan od saslušanih svjedoka nije spomenuo događaj koji se odnosi na lice po imenu Vlado Tešić.

183. Na kraju, Vijeće će se još jednom osvrnuti na propust Tužilaštva u predmetnoj optužnici, koje ni u jednoj tački nije navelo koju tačno radnju sadržanu u krivičnom djelu Ratni zločin protiv civilnog stanovništva optuženima stavlja na teret, kao i što nije naznačen oblik odgovornosti optuženih, ali i da se u određenim tačkama optužnice

navodi da su optuženi pojedine radnje počinili sami, iako se iz činjeničnog opisa jasno vidi da im se stavlja na teret da su iste počinili kao saizvršiooci.

184. Dakle, imajući u vidu da se, analizom svih provedenih dokaza, nije moglo van razumne sumnje utvrditi da su optuženi počinili krivično djelo koje im se optužnicom Tužilaštva stavlja na teret, Vijeće je iste oslobodilo od optužbe.

185. Također, kada je u pitanju teza odbrane koja se odnosi na alibi optuženog Senada Gadže za period od 08.07.1992. godine i nakon tog datuma, obzirom da su dana 08.07.1992. godine usljed granatiranja sa srpskih položaja na područje Hrasnice, poginuli otac optuženog Senada Gadže, njegova snaha, koja je bila u petom mjesecu trudnoće i njegov komšija nakon čega je održana dženaza i nakon čega je optuženi bio na dopustu 15-ak dana da bi se brinuo o bratu i majci, Vijeće ove dokaze nije moglo cijeliti u pogledu eventualnog odsustva optuženog sa stražarske pozicije, imajući u vidu da ni jedan događaj naveden u činjeničnom opisu, a vezan za ovog optuženog, nema tačno naznačen datum. Na navedenu okolnost uložene su potvrde o smrti na ime oca optuženog, Huse Gadžo, snahe Jasmine Gadžo i komšije Čamila Lendo, kao i provedeno saslušanje svjedoka Mevludina Gibanice, Ramiza Gadže, Semira Gadže, Velije Lendo i Ševale Lendo.²⁹

186. Pored toga, na prijedlog odbrane, provedeni su dokazi na okolnost hapšenja optuženog Senada Gadže zbog pomaganja licima srpske nacionalnosti, kao i na okolnost njegovog odlaska na područje Republike Hrvatske. S tim u vezi, Tužilaštvo je također u spis uložilo dokaze³⁰ iz kojih proizlazi da je optuženi Senad Gadžo uhapšen iz razloga što je pomagao pritvoreniku Mirku Bunozi. Međutim, svjedok Amir Šabović, tadašnji pomoćnik komandanta za bezbjednost koji je bio nadležan za poslove vojničkog pritvora, naveo je da je optuženi, licima srpske nacionalnosti, dijelio

²⁹ Izvod iz MKU za lice Huso Gadžo, Ilidža, broj 10-13-9339/22 od 04.03.2022. godine; Izvod iz MKU za lice Jasmina Gadžo, Ilidža, broj 10-13-10127/22 od 09.03.2022. godine; Izvod iz MKU za lice Čamil Lendo, Ilidža, broj 10-13-12365/22 od 24.03.2022. godine (dokaz O1-7)

³⁰ Službena zabilješka-izvještaj dežurnog policajca za 14.07.1992. na 15.07.1992. godine, Opštinski štab TO Ilidža, broj 17-92-6 od 15.07.1992. godine (T-68); Smještaj u pritvor-naređenje, Štab oružanih snaga Ilidža, broj 1884/92 od 15.07.1992. godine (T-69) i Otpuštanje iz pritvora-naređenje, Štab oružanih snaga Ilidža, broj 188/92 od 15.07.1992. godine (T-70) i Zahtjev Senada Gadže, Štab oružanih snaga Ilidža zatvor-pritvor, broj 08/2992 od 09.08.1992. godine (T-71)

cigare i hranu, te je ovaj svjedok, kao nadređeni optuženom, odlučio da ga zbog navedenog sankcioniše pritvorom.

187. Da je optuženi Senad Gadžo zaista pomagao pritvorenim licima srpske nacionalnosti, potvrdili su mnogo od saslušanih svjedoka, među kojima svjedok "A", svjedok "B", Milenko Milanović, Marica Papučić i drugi.

188. Međutim, kada su u pitanju dokazi koje je odbrana provela na okolnosti alibija i odlaska optuženog u Republiku Hrvatsku, tvrdeći kako je nemoguće da je u istom vremenskom periodu bio na dva mjesta i da je mogao učestvovati u inkriminiranim radnjama prema zatočenim licima srpske nacionalnosti, Vijeće iste nije moglo ni cijeniti, imajući u vidu da ni za jednu tačku optužnice nije naveden konkretan datum događaja i da su vremenske odrednice događaja poprilično široko postavljene, ali i iz razloga što je Vijeće detaljno cijeno iskaze svjedoka na navedene okolnosti, kojima nisu, van razumne sumnje, potvrđeni navodi iz činjeničnog opisa optužnice, a koji se odnose na optuženog Senada Gadžu.

IV TROŠKOVI KRIVIČNOG POSTUPKA I IMOVINSKOPRAVNI ZAHTJEV

189. Na osnovu odredbe člana 189. stav 1. ZKP BiH, imajući u vidu da su optuženi oslobođeni od optužbe, troškovi krivičnog postupka iz člana 185. stava 2. tačke a. do f. ZKP BiH, kao i nužni izdaci optuženih i nužni izdaci i nagrada branilaca, padaju na teret budžetskih sredstava.

190. Na osnovu odredbe člana 198. stav 3. ZKP BiH, oštećeni Savo Pejić, Ljeposava Stojanović i Bosa Drašković, se sa postavljenim imovinskopравnim zahtjevom, upućuju na parnični postupak, jer u spisu nije bilo podataka, ni za potpuno, ni za djelimično dosuđenje.

ZAPISNIČAR:
Pravni savjetnik
Amela Spahić

PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA
Mediha Pašić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude dozvoljena je žalba Apelacionom odjeljenju ovog Suda u roku od 15 (petnaest) dana od prijema pismenog otpravka iste.

*Žalba se podnosi Sudu u dovoljnom broju primjeraka.